

LISTRY

hlavního města Prahy

ZDARMA

www.praha-mesto.cz

únor 2004 • ročník IV/2

Slovenský divadelní svátek v Praze

V prvním únorovém týdnu zažila Praha další z řady významných kulturních událostí. Na scéně Divadla Bez zábradlí a v Clam-Gallasově paláci se ve dnech 1.–8. února uskutečnil festival Slovenského divadla v Praze. Každé hostování slovenských umělců v našem hlavním městě je diváků nadšeně přijímáno a všechna představení jsou okamžitě po zahájení předprodeje vyprodána. Nejinak tomu bylo i letos.

Festival má v Praze již dlouholetou tradici. Letos se konal 9. ročník. Pořadatelé jsou Divadlo Bez zábradlí, občanské sdružení Adria a hlavní město Praha ve spolupráci se Slovenským institutem v Praze za podpory ministerstva kultury České a Slovenské republiky.

Festival Slovenského divadla v Praze slavnostně otevřel MUDr. Pavel Bém, primátor hlavního města Prahy. Moderátorkou byla Ada Straková. Foto: Jiří Matula

Od samého počátku bylo základní ideou pořadatelů festivalu udržovat živé česko-slovenské kulturní styky a českému divákovi představovat špičkové inscenace, které vznikly v uplynulém roce na slovenských divadelních scénách a v neposlední řadě obnovit „divadelní mosty“ mezi Čechy a Slováky.

Záštitu festivalu udělili premiér ČR Vladimír Špidla, premiér SR Vladimír Dzurinda, ministr kultury ČR Pavel Dostál, ministr kultury SR Rudolf Chmel, primátor hl. m. Prahy Pavel Bém, primátor hl. m. Bratislavy Andrej Ďurkovič a velvyslanec SR v ČR Ladislav Ballek.

Zájem diváků o jednotlivá představení předčil všechna očekávání.

Uvnitř únorového čísla také najdete:

Bill Gates převzal klíč města

strana 2

Význačná osobnost moderních informačních technologií navštívila Prahu.

Město proti kriminalitě

strana 2

O prevenci kriminality hovoří náměstek primátora JUDr. Petr Hulinský.

Co nás čeká od jara v pražských ulicích

strana 3

Přehled dočasných dopravních uzavírek ve městě.

K Praze patří tradice cechů a jejich symbolů

strana 8–9

V lednu dva pražské cechy navštívily MUDr. Pavla Béma, primátora Prahy.

Osmidenní festival s vyprodanými sály

Michal Dočolomanský a Božidara Turzonovová ve hře Posledné leto Sarah Bernhardtovej. Foto: Jiří Matula

Slovenské národní divadlo Bratislava se první den festivalu představilo nastudováním hry Johna Murrella Posledné leto Sarah Bernhardtovej, která dala skvělou příležitost Božidare Turzonovové, Michalu Dočolomanskému a alternujícímu Juraji Slezáčkovi.

Posledné leto Sarah Bernhardtovej mělo světovou premiéru v roce 1978 pod názvem Memoir. Od této doby je hra, která diváky zavádí do období stárnutí jedné z největších hereček všech dob, s velkým úspěchem uváděna na jevištích celého světa.

Během osmi festivalových dnů měli diváci možnost vidět vysoce ceněnou inscenaci divadla Astorka Korzo '90 – Historky z Viedenského lesa dramatika Ödöna von Horváta.

Již tradičně na festivalu nechybělo populární Radošinské naivné divadlo, tentokrát s retrospektivou autora a herece Stanislava Štepy Kronika komika alebo ako sa rodil komik a jeho divadlo. Toto originální slovenské autorské divadlo, které nachází živnou půdu v místním lidovém humoru, je pravidelným hostem na pražské přehlídce.

Martinské divadlo letos vystoupilo pod staronovým názvem Slovenské komorné divadlo s uvedením černé komedie Friedricha Dürrenmatta Meteor. I když autor označil svoje dílo jako komedii, v postatě jde o výpověď o situaci současného člověka a lidstva.

Divadelním zážitkem bylo také představení divadla A. Bagára z Nitry, které se pražským divákům představilo s Čechovovými Třemi sestrami. Inscenace je výjimečná realizací v mimodivadel-

ním prostoru. Mistry děje jsou zámky, galerie a muzea. V Praze byl pro její provedení vybrán skvost barokní architektury – Clam-Gallasův palác.

Inscenace byla oceněna cenami Dosky 2003 jako nejlepší inscenace roku, nejlepší režie (Svetozár Sprušanský), nejlepší kostýmy (Andrea Bártha). Režisér zvolil nejen netradiční přístup k prostoru, ale také k samotnému textu. Hra je doprovázena melodickými ruskými romancemi. Divadlo s touto neobvykle pojatou inscenací odjíždí hostovat do Izraele a Ruska.

Ohlas vzbudilo rovněž představení Nové scény Bratislava, která uvedla na jevišti Divadla Bez zábradlí detektivní komedii francouzského dramatika Roberta Thomase Osem žien. Podle jeho

hry byl natočen i stejnojmenný film s hvězdným hereckým obsazením (Catherine Deneuve, Isabelle Huppert, Fanny Ardant a další).

Prešporské divadlo Bratislava přivezlo do Prahy hru Romana Fédery a Jozefa Krasuly Malé zemiakové blues. Námětem veselohry s písničkami a tancem, jak zní podtitul inscenace, jsou skutečné postavy a osudy jazzových hudebníků první poloviny minulého století.

Zajímavým autorským počinem bylo představení divadla GunaGu z Bratislavy. Komická opera v boeingu Cirostratus autorů Slava Solovice a Viliama Klimáčka vzbudila velký mezinárodní ohlas a byla oceněna anglickou nadací The Genesis Foundation.

Ivana Strnadová

Cenami ověnčenou hru Tri sestry divadla A. Bágara z Nitry mohli diváci zhlédnout v Clam-Gallasově paláci. Foto: Jiří Matula

Obecní dům

náměstí Republiky 5, Praha 1

sobota 6. března 2004 od 19.30 do 02.00 hodin

7.

REPREZENTAČNÍ PLES OBECNÍHO DOMU

SMETANOVA SÍŇ
Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK,
dirigent Bohumil Kulínský
Balet SOP v choreografii Libora Vaculíka
Olympic, Jana Kirschner, Miro Žbirka & Martha,
Věra Martinová, Heidi Janků, Iveta Bartošová,
Orchestr Karla Vlacha
konferuje Jan Kovařík

SLADKOVSKÉHO SÁL
Cimbálová kapela pod vedením Marka Baloga
Česká krojovaná dechovka Strahovanka
GRÉGRŮV SÁL
diskotéka, Ivan Mládek & Banjo Band
CUKRÁRNA
klavírista Petr Malínek

PŘEDPRODEJ VSTUPENEK: KULTURNÍ A INFORMAČNÍ STŘEDISKO OBECNÍHO DOMU, NÁM. REPUBLIKY 5, 111 21 PRAHA 1,
DENNĚ OD 10.00 DO 18.00 HODIN, TEL.: 222 002 101, FAX: 222 002 100, E-MAIL: INFO@OBEENI-DUM.CZ, WWW.OBEENI-DUM.CZ;
SÍŤ TICKETPRO A NA WWW.TICKETPRO.CZ; VSTUPNÉ 1000,- 600,- 330,- Kč. ZMĚNA PROGRAMU A ÚČINKUJÍCÍCH VYHRÁZENA.

LP222/04/667

RYCHLÉ ČTENÍ

BRUSLENÍ V EURO PARKU

V obchodním centru v Praze-Šterboholech je pro návštěvníky do 22. února připravena ledová plocha, kde se kromě veřejného bruslení koná pestrá paleta akcí, například exhibice na ledě, bruslení s celebritami, výuka záklád krasobruslení – ukázky profesionálů, dětská diskotéka na ledě, bruslení v maskách a spousta dalších akcí.

Zatímco rodiče budou nakupovat, děti si mohou zapůjčit brusle a bezplatně si zabruslit nebo navštívit dětský koutek „Dětský svět“ v prvním patře. U ledové plochy je po celou dobu asistenční personál.

Pro pražské návštěvníky Europarku je k dispozici bezplatná kyvadlová doprava obchodního centra, která jezdí po trasách Skalka–Europark–Skalka a nebo nově Háje–Europark–Háje, dále pak linka MHD č. 163 Skalka–Počernice.

Pro mimopražské zázakazníky je zavedena doprava z Uhlířských Janovic, Zbraslavic, Žleb a Zruče nad Sázavou.

ZDARMA PROHLÍDKY PRAHY

Dne 21. února, kdy je Mezinárodní den průvodců, pořádá Asociace průvodců České republiky zdarma prohlídky Pražského hradu, Lorety, knihoven Strahovského kláštera, dále prohlídku Malé Strany a Starého Města.

Sraz zájemců o prohlídku Pražského hradu, Lorety a knihoven Strahovského kláštera je ve 14.00 hodin na schodech před Jízdnárnou Pražského hradu. Sraz zájemců o prohlídku Malé Strany a Starého Města je ve 14.00 hodin před Valdštejnským palácem.

„SMÍCHOV – CO ZMIZELO, CO ZŮSTALO“

Městská knihovna v Praze přibližuje na stejnojmenné výstavě fotografií proměny Prahy 5. Výstava, která je pořádána spolu s Odborem územního plánování Městské části Prahy 5, je přístupná v provozních hodinách knihovny do konce února na adrese Na Skalce 29.

ČÁST TĚŠNOVSKÉHO TUNELU

DOČASNĚ UZAVŘENA

Z důvodu havárie kanalizační stoky v Těšnovském tunelu bylo od 7. února nezbytně uzavřít jednu tunelovou troubu. Po dobu opravy bude tunelem zachován jednosměrný provoz směrem do centra (od ulice Ke Štvanici na nábreží L. Svobody). V opačném směru do Karlína bude doprava odkloněna po objízdě trase Holbova, Klimentská, Stárkova, Těšnov, vlevo Sokolovská, vlevo Ke Štvanici.

K této formě dopravních opatření bylo třeba přistoupit proto, že v tunelu není odsávání a při obousměrném provozu v jedné tunelové troubě dochází k hromadění výfukových plynů a překračování přípustných hodnot jejich koncentrace.

Předpokládaný termín ukončení je stanoven na 22. února 2004. Investor akce zajistí opravu ve třisměnném provozu, čímž dochází ke zkrácení původního termínu z pěti na současně dva týdny.

REKREAČNÍ ZAŘÍZENÍ
U VODNÍ NÁDRŽE HOSTIVAR

Městská část Praha 15 připravuje kompletní rekonstrukci svého rekreačního zařízení, které leží v blízkosti hostivařské nádrže. Areál získá nový vodovod, kanalizaci a přístupovou cestu. Do chatěk i hlavní budovy bude přiveden plyn. V chatkách bude navíc vybudováno sociální zařízení.

V budoucnu se dále v komplexu uvažuje o bazénu, fitnesscentru, tenisových kurtech, minigolfu, univerzálním hřišti na nohejbal a volejbal a kurtech pro plážový volejbal. Investice bude z části hrazena ze státního rozpočtu. Rekonstrukce začne ještě před prázdninami a skončí do konce letošního roku.

Středisko bude podle starosty Prahy 15 Jana Nádvořníka využíváno například jako škola v přírodě a k rekreaci občanů. V současnosti nabízí areál od října do dubna 45 míst ve dvou až čtyřlůžkových pokojích, od května do září dalších 40 míst ve srubech. Po rekonstrukci by se měla kapacita komplexu zdvojnásobit.

Město proti kriminalitě

JUDr. Petr Hulinský, náměstek primátora pro prevenci kriminality

Praha se v prevenci kriminality stále více zaměřuje na bezpečnost občanů. Městští strážníci již druhým rokem pomáhají obyvatelům metropole předcházet nebezpečným situacím. Bojí s kriminalitou a její prevenci věnuje hlavní město velkou pozornost. Samozřejmě, že k jeho prioritám patří celoroční informovanost široké veřejnosti, která přispěje ke zvyšování pocitu bezpečnosti občanů a omezení kriminality v naší metropoli. „V tomto roce na prevenci kriminality magistrát vyčlenil ze svého rozpočtu deset milionů korun. Ve srovnání s rokem 2003 je to o čtyři miliony více,“ řekl náměstek primátora JUDr. Petr Hulinský, jehož kompetence tato sféra spadá. Jarní výchovný program „Sejdeme se na Žofině“ nebo celoroční akce „Praha – bezpečná metropole“, to jsou aktivity, na něž grantová komise v polovině ledna schválila nejvyšší finanční částky ve výši 600 tisíc korun. „Zaměřujeme se především na rizikovou mládež a populaci na území hlavního města. Informovat je o bezpečném chování a ochránit je před krizovými situacemi či rizikovými skupinami patří k aktivi-

Foto: Karel Cudlín

tám, které finančně podporujeme a také v letošním roce na ně bylo v grantové politice myšleno částkou jednaděsát tisíc korun,“ informoval Hulinský.

Před dvěma lety se zrodila myšlenka připravit akci, která by oslovila nejširší veřejnost – děti, střední generaci i seniory, kde by získali co nejvíce informací o prevenci kriminality a také rady a pomoc v nebezpečných situacích, s nimiž se mohou setkat v běžném životě. Tuto ideu naplňuje program Mobilního informačního centra. Na realizaci nápadu vyjet s informačním autobusem do praž-

ských ulic spolupracovali odbor prevence kriminality z magistrátu hlavního města s Městskou policií. „V minulém roce poskytlo město na provoz mobilního centra 400 tisíc korun. V letošním roce věnuje 300 tisíc s tím, že o stejnou částku bude ještě požádáno ze státní účelové dotace na program prevence kriminality, vyhlášené ministerstvem vnitra,“ dodává Hulinský. Autobus můžete během roku navštívit například před Staroměstskou radnicí, na Žofině nebo v nákupním centru Zličín a Černý Most. (kol)

Bill Gates převzal od primátora klíč města

Zakladatel, předseda představenstva a hlavní softwarový architekt firmy Microsoft Corporation Bill Gates navštívil 27. ledna primátora hlavního města Prahy MUDr. Pavla Bému. Primátor přivítal známého milovníka vědy, historie a umění ve své rezidenci, která je unikátním skvostem uměleckého stylu Art Deco. Zajímavostí je, že Bill Gates je majitel soukromého kina, které je zařízeno rovněž v tomto stylu.

V prostorách rezidence daroval primátor Billu Gatesovi klíč hlavního města Prahy, který je předáván nejvýznamnějším osobnostem politického, náboženského a kulturního života: „Dáváme-li klíč od hlavního města Prahy Billu Gatesovi, říkáme symbolicky, že Praha je otevřená nejmodernějším informačním a komunikačním technologiím. Jsme na přelomu dvou století. To minulé bylo reprezentováno papírem, to, do něhož jsme vstoupili, pak megabajty. Představme si, že správní agenda vážící jednu tunu se vejde na jeden CD ROM vážící všeho všudy 15 gramů. Digitalizovaný a softwarově zpracovaný proces je 90 000 krát objemově úspornější a mnohonásobně rychlejší a ekonomičtější. Klíč, který dáváme duchovnímu otci tohoto procesu, je tedy metaforou nejen naší otevřenosti, ale i potvrzením úchvatné a inspirativní cesty, již považujeme za správnou,“ řekl při té příležitosti primátor Bém. Pražský primátor pak odjel společně s Billem Gatesem na velvyslanectví USA, kde je přijal William Cabaniss, velvyslanec USA v České republice. Setkání se zúčastnil také místopředseda vlády Petr Mareš, ministryně Petra Buzková, ministr Vladimír Mlynář a Zdeněk Škromach. Během jednání na ambasádě Bill Gates s ministryní školství podepsali memorandum o porozumění, které uvolňuje programy Windows pro výukové projekty českých škol. Podpisem tohoto dokumentu se Česká republika připojila k celosvětovému programu Partneri ve vzdělávání, který společnost Microsoft vyhlásila v září roku 2003 na konferenci v Římě. V Evropě se k programu, který je dlouhodobým závazkem společnosti Microsoft při podpoře studentů

a učitelů v maximálním využití jejich potenciálu, připojilo již 11 zemí.

Poté se Bill Gates přesunul do Kongresového centra na konferenci o bezpečnosti software. Na další konferenci se vyjádřil k projektu Počítače proti bariérám a spolupráci s Nadací Charty 77. V návaznosti na toto jednání vyhlásil Gates v Praze

humanitární program určený obyvatelům zemí východní Evropy nazvaný Potenciál bez hranic, jehož cílem je naučit jakkoliv handicapované lidi základním dovednostem při práci s výpočetní technikou. Tato iniciativa je především zaměřena na podporu lokálních charitativních programů. (ist)

Bill Gates – osobnost moderních informačních technologií – převzal od MUDr. Pavla Béma, primátora Prahy, klíč k hlavnímu městu. Foto: Jiří Matula

Zlatý erb 2004 – soutěž internetových stránek

Na začátku února proběhlo krajské kolo soutěže Zlatý erb 2004, ve kterém jsou hodnoceny nejlepší webové stránky a elektronické služby městských částí. Tato soutěž je pořádána již od roku 1999 a za dobu svého trvání získala značnou popularitu. V roce 2002 byla dokonce oceněna jako finalista světové soutěže Stockholm Challenge Award.

Soutěž je pořádána Sdružením Zlatý erb a agenturou Česká vydavatelská pro internet. Záštitu i spolupráci poskytnou příslušná ministerstva České republiky (informatiky, vnitra) a Svaz měst a obcí České republiky. Soutěž je součástí kampaně Březen – měsíc internetu a její výsledky jsou zveřejňovány na konci března na konferenci Internet ve státní správě a samosprávě konané ve východočeském Hradci Králové. Změny, které letošní ročník přináší, spočívají v organizaci samostatných krajských kol a navazujícím celostátním kole.

Hlavní město Praha v soutěži Zlatý erb v roce 2002 získalo pro webové stránky www.praha-mesto.cz ocenění jako vítěz v kategorii měst. Na základě tohoto úspěchu byla o rok později oceněna i v mezinárodní soutěži Eurocrest.

V Praze se bude letos soutěžit v kategoriích:

a) Nejlepší webové stránky městských částí Praha 1–22 (v jiných krajích města).

b) Nejlepší webové stránky ostatních městských částí (v jiných krajích obce).

c) Nejlepší elektronická služba. Odborná porota soutěže Zlatý erb 2004 bude v krajských kolech hodnotit jednotlivé přihlášené webové stránky podle obsahu, aktuálnosti, přehlednosti a výtvarného zpracování.

V celostátním kole pak bude hodnocen i bezbariérový přístup. U ohlášených elektronických služeb bude hodnocen jejich přínos a novátorství. Slavnostní předání diplomů a věcných darů pro první tři finalisty v každé kategorii se uskuteční 1. března v prostorách Magistrátu hlavního města Prahy. Vítězové postoupí do celostátního kola.

Obdobně jako v minulých letech bude udělena i zvláštní cena veřejnosti.

Blíží informace naleznete na internetové adrese <http://zlatyerb.obce.cz> a www.praha-mesto.cz/zlatyerb. Jaroslav Šolc

Dluhová služba k realitě měst patří

Ing. Jiří Paroubek, náměstek primátora pro finance

Praha zatím nepočítá s přijetím nových úvěrů a v rámci dluhové služby tak nemá růst ani úvěrové zatížení města. Rozpočtové výdaje pro letošní rok sice převyšují skutečné rozpočtové příjmy města o 14 miliard korun, ale z této částky jsou pouze 2,3 miliardy tak zvané cizí zdroje, které tvoří zůstatek výnosu emise obligací vydaných v roce 2003, nikoli nové úvěry.

„Když si uvedený deficit rozpočtu rozebereme podrobněji, tak částku 6 miliard Kč tvoří peníze, které jsme si jako město jen půjčili ze svých vlastních účtů a nahradili jsme tím neinvestiční dotace ze státního

rozpočtu pro krytí výdajů ve školství, které ještě nebyly k dispozici. Tyto peníze dostaneme od státu zpět a ve schodku letoška figurují jen účetně. Netvoří faktický deficit. Další 4,7 miliardy Kč ze „schodku“ představují převody nepoužitých peněz na investice, které nebyly v roce 2003 uskutečněny. Tyto peníze proto využijeme na investice letos. A 1 060 milionů Kč představují finanční zdroje převáděné z roku 2003 z vytvořených rezerv rozpočtu do roku 2004. Když si tato čísla sečteme, tak je krytí letošního „schodku“ zajištěno téměř 12 miliardami vlastních peněz města z celkových 14 miliard a zbytek kryjeme úvěry již dříve přijatými,“ shrnuje náměstek primátora ing. Jiří Paroubek.

Letošní rok tak podle schváleného rozpočtu nemění nic na výši dluhové služby. Město má v současnosti už našetřeno 4,1 miliardy Kč na účtu, kde si Praha postupně střádá peníze na splacení závazků města (tři emise obligací a jednoho úvěru), jejichž splatnost končí jednorázově v letech 2009–13. „V příštích letech až do roku 2013 si město bude muset na tento účel každoročně odkládat zhruba 1,6 miliardy Kč, což je

zcela v souladu se schválenou koncepcí dluhové služby. A podíváme-li se na příjmy Prahy, nijak výrazně to ani v dalších letech neomezuje hospodaření, ani rozvoj města. Z vlastních rozpočtových zdrojů může město každoročně dávat na investice zhruba 7 miliard Kč, objem reálných investičních potřeb byl a je řádově mnohonásobně vyšší a použití cizích zdrojů proto bylo v posledních letech jedinou cestou, jak urychlit výstavbu trasy B metra, trasy C metra, kde budou letos otevřeny dvě nové stanice, jihozápadní části městského okruhu a dalších investičních priorit. A nepotlačit přítomnost investice do školství, zdravotnictví, kultury a životního prostředí. Je to strategie potvrzená v závěru devadesátých let a Praze přináší potřebný rozvoj jak věcný, tak ekonomický, protože vysoká investiční dynamika výrazně přispívá k celkové ekonomické výkonnosti města a nízké míře nezaměstnanosti. A když se podíváme kolem do Evropy i za její hranice, je finanční strategie Prahy zcela v souladu s chováním jiných metropolí. Naše úvěrové zatížení je ve srovnání s jinými evropskými hlavními městy relativně velmi nízké,“ dodává Jiří Paroubek. (ls)

Radní Blažek: taxislužby se zlepšují

Už téměř dva roky hledá Praha lék na jednu ze svých bolestí – nepoctivé taxikáře. Mgr. Rudolf Blažek, náměstek primátora, který zodpovídá za bezpečnost a legislativu, je přesvědčen, že „léčba“ přináší své ovoce. Kontroly totiž vypovídají, že se začíná blýskat na lepší časy.

„Jsem rád, že to, co jsme začali v dubnu 2002, funguje. Ať už to jsou kontroly taxislužeb či posléze zavádění taxistanovišť se správcem a určitými pravidly. Ukazuje se, že ten směr je správný, protože se snižují počty předražení i překračování předpisů. To ale neznamená, že kontroly by měly přestat. Budou pokračovat a naopak by jich mělo být více. V le-

tošním roce chceme systémově rozhodnout o síti taxistanovišť a mělo by dojít i k určité legislativní změně. Praha do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR předložila v rámci své zákonodárné iniciativy návrh novely zákona o silniční dopravě. V návrhu je nově definována spolehlivost jako jeden z požadavků na řidiče taxislužby, zpřísnuje se vydávání průkazů způsobilosti řidiči a zavádí se možnost jeho odebrání kontrolním orgánem na místě kontroly. Prostřednictvím všech těchto kroků se budeme snažit, aby se obraz pražské taxislužby, a tím obraz hlavního města Prahy, zlepšoval,“ říká Blažek.

Praha není jedinou z celé řady velkoměst, které mají s touto službou problémy, avšak pověst praž-

ských taxikářů je často extrémně nechvalná, jak dokládá velké množství stížností na jejich práci.

„Byly skutečně zjištěny případy, kdy předražení jízdy dělalo třicet procent, ale také tisíc procent, což se samozřejmě zapsalo do povědomí veřejnosti, hlavně zahraničních turistů. A tak punc nepoctivosti postihl i ty slušné taxikáře a kazí Praze dobré jméno. Získat ho zpátky půjde velmi pomalu a těžko, ale myslím si, že se to začíná dařit. Věřím tomu, že i Pražané si všimli, že se situace zlepšuje. Že využívají radiodispečinky a správcovská taxistanoviště. Ta se dostávají do povědomí veřejnosti jako stanoviště, jejichž obsluha se nedopouští předražení jízdy ani jiných přešlapků. V loňském roce byl zaznamenán při jízdách z těchto stanovišť pouze jeden případ předražení. To je nepochybně signál větší důvěryhodnosti taxislužby a znatelný krok na cestě k obnově renomé, jaké chce Praha v budoucnu ve světě mít a k němuž patří právě i kvalitní taxislužby,“ vysvětluje Blažek. (ek)

Mgr. Rudolf Blažek, náměstek primátora pro bezpečnost a legislativu

Taxislužba v číslech

- Za první dva týdny činnosti magistrátních kontrol v roce 2002 byl poměr nepoctivých k poctivým taxikářům hrozivých 11:1.
- V posledních dvou týdnech – na přelomu ledna a února 2004 – byl tento poměr 1:7.
- Za rok 2003 bylo uskutečněno živnostenskými odbory úřadů městských částí, odborem dopravy a odborem daní, poplatků a cen magistrátu celkem 1 441 kontrol.
- Kontrolních jízd s využitím figurantů ovládajících cizí jazyk bylo provedeno 563. V 87 případech bylo zjištěno předražení.
- Ve 111 případech řidiči porušili jiné právní předpisy, především nevydali nebo ručně vypsali stvrzenku.
- Na základě zjištění z těchto kontrol byly uloženy pokuty v souhrnné výši 30 milionů Kč.
- Koncese byla zrušena 52 provozovatelům taxislužby.
- K 31. 2. 2003 bylo v provozu 24 taxistanovišť se správcem a 37 bez správce.

Zdroj: MHMP

Co nás čeká v pražských ulicích

Od jara do podzimu každým rokem čeká město několik nutných oprav či rekonstrukcí vozovek, tramvajových tratí nebo inženýrských sítí. Ani tento rok nebude výjimkou. Na to, jak vlastně vzniká plán oprav v pražských ulicích a které budou letos uzavřeny, jsme se zeptali Ladislava Malého z odboru dopravy magistrátu:

„Touto dobou máme shromážděny požadavky jednotlivých investorů na povolení oprav inženýrských sítí, tramvajových těles či samotných vozovek. Tam, kde chce jeden z nich sáhnout do ulice, vyzýváme ostatní, zda tu také nepotřebují něco opravit, aby se už vše udělalo najednou a ulice se nerozkopávala napřesrok znovu. Jednotlivé požadavky si promítneme do plánu města, abychom například nezastavili provoz v souběžných komunikacích. Tak třeba víme, že letos chce Dopravní podnik opravovat koleje na dvou křižovatkách Spálené ulice a zároveň tu máme požadavek na opravu stoky v Jungmannově ulici. Rozsah těchto oprav ještě neznáme, ale kdyby měla zasáhnout do vozovky, musíme pro ni určit jiný čas, aby obě neprobíhaly souběžně. Nakonec o celém plánu oprav rozhodne Rada hlavního města Prahy.“

Co nás tedy čeká a pokud návrhy radní schválí, také zřejmě nemine? Z loňského roku pokračuje uzavěra Seifertovy ulice U Bulhara. Uzavěra bude trvat do konce září. Druhou velkou akcí z loňského roku je oprava ulice Českomoravská, kde se kompletně rekonstruuje vozovka i s tramvajovou tratí.

„Z letošních požadovaných uzavírek, které budou mít větší vliv na plynulost dopravy bychom měli jmenovat především Chotkovu ulici,“ říká inženýr Malý. „Na ní se má rekonstruovat vozovka, takže ulice bude uzavřena pro veškerou dopravu. Pokud

Křižovatka ulice Spálená a Národní třídy by měla být od 15. dubna do 20. května uzavřena z důvodu opravy tramvajové tratě. Foto: Ivana Strnadová

pojede tímto směrem, měli byste mezi 1. červencem a 31. srpnem využít ulice Milady Horákové nebo jet přes Strahov. Uzavřena bude také křižovatka Spálené a Národní třídy. Tady se má od 15. dubna do 20. května opravovat tramvajová trať. Ve stejnou dobu se začnou vyměňovat koleje na křižovatce Spálené a Lazarské, ale tam výluka potrvá jen od 29. dubna.“

Další stavbou, která omezí od května do konce července dopravu, bude oprava kanalizace na Masarykově nábřeží. „Tady jde o odstraňování škod na kanalizaci po povodni. Doprava však nebude uzavřena,

ale auta budou muset směřem k Národnímu divadlu jezdit po kolejích tramvaje.“ Od 1. června do 31. srpna bude omezena doprava na křižovatce Výtoň, kde se budou vyměňovat koleje tramvaje. Mimo centrum pak dojde k rekonstrukci kanalizace a zároveň i vozovky na ulici Kutnohorské v úseku dlouhém celkem jeden kilometr, takže ulice bude uzavřena v červenci a srpnu. Na závěr ještě jednou dodejme, že zatím jde o požadavky investorů, které odbor dopravy sladil termínově, a konečný verdikt vynese zanedlouho Rada hlavního města Prahy.

Dušan Pokorný

RYCHLÉ ČTENÍ

NEJSTARŠÍ MASOPUST OČEKÁVA TISÍCE NÁVŠTĚVNÍKŮ

Ve dnech 20.–24. února pořádá třetí pražský obvod už pojeďnaté tradiční svátek lidového veselí – Masopust. Akce, která na pět dnů opanuje Žižkov, a která je nejstarší akcí svého druhu v metropoli, Pražanům opět nabídne hudbu, divadlo, maškarní rej a jídlo a pití. Návštěvníci se mohou těšit na vystoupení Michala Prokopa či skupiny Triny v Paláci Akropolis, nebudou chybět vepřové hody, žongléři a ohňostroj. Masopust vyvrcholí tradičním průvodem a koncertem na náměstí Jiřího z Poděbrad, na kterém se představí zpěvačka Lenka Dusilová ve společném projektu s Divadlem Continuo.

VIDEŇSKÁ KONFERENCE EUROMONEY

Pražský primátor MUDr. Pavel Bém se zúčastnil společně s ing. Zdenou Javornickou, zástupkyní ředitele Magistrátu hlavního města Prahy, 9. mezinárodní konference Euromoney, která se konala ve dnech 13.–14. ledna 2004 v rakouské metropoli. Euromoney je jednou z nejdůležitějších a nejprestižnějších příležitostí k setkání zástupců vlád a čelních představitelů podnikatelské sféry Střední a Východní Evropy. Pozvání na diskusi o aktuálních tématech a trendech trhu každoročně přijímají hosté z řad ministrů, guvernérů centrálních bank, finančníků a podnikatelů s mezinárodním dosahem svých aktivit. (ist)

NOVÉ ODDĚLENÍ V SOCIÁLNÍM ÚSTAVU TEREZÍN

Nové oddělení v Ústavu sociální péče Terežín otevřela radní Prahy Mgr. Jana Halová a Mgr. Antonín Bradáč, ředitel ústavu.

Otevřením nového oddělení, které pojme 22 pokojů, dochází k navýšení kapacity o 40 lůžek. V objektu jsou také 2 jídelny, několik společenských místností, pracovní, sociální zařízení, sesterna a rehabilitace. Ústav sociální péče má 249 obyvatel a 124 zaměstnanců.

NOVÝM ŘEDITELEM MAGISTRÁTU SE STAL ING. MARTIN TRNKA

S platností od 1. února byl primátorem Prahy MUDr. Pavlem Bémem jmenován ředitelem Magistrátu hlavního města Prahy ing. Martin Trnka. Rozhovor s ředitelem magistrátu přineseme v březnovém čísle Listů.

ÚŘEDNÍ ZÁSILKY DORUČÍ KURÝR

Úřad Městské části Praha 15 zavádí do testovacího provozu kurýrní službu, která má doručovat úřední zásilky. Doručovatel, který je zaměstnancem úřadu, se bude na vyzvání prokazovat oráztkovým průkazem se svojí fotkou a podpisem starosty. „Jde o místního občana, který je ochoten roznášet zásilky v odpoledních a večerních hodinách, kdy jsou lidé nejčastěji doma,“ vysvětluje starosta Prahy 15 Jan Nádvořík. „Navíc bychom chtěli ušetřit na poštovním – ročně za něj úřad utratí milion tři sta šedesát tisíc korun,“ říká starosta. Pokud se kurýrní služba osvědčí, bude využívána trvale.

ŽOFÍN HOSTIL SLOVENSKÝ PLES

V prostorách paláce Žofín se konal 7. února Slovenský ples 2004, jehož ideou je pokračování vzájemného porozumění mezi Čechy a Slováky. Plesu, který uspořádaly Slovenské spolky v České republice a slovenská produkční agentura Zuza art production, se zúčastnili představitelé politického a kulturního života z obou zemí. V programu vystoupila celá řada slovenských souborů a sólistů.

Praha míří do Cannes na prestižní veletrh MIPIM

Ve francouzském Cannes se 9. března znovu otevrou brány Festivalového paláce, aby se na jubilejním 15. ročníku veletrhu nemovitostí a investičních příležitostí MIPIM 2004 představili nejvýznamnější evropští a světoví investoři, banky a další profesionální působící na trhu realit. Možnost prezentace zde již tradičně využívají také evropské metropole včetně Paříže, Londýna a nebo i Prahy.

Součástí veletrhu bude jako každoročně udělování prestižních cen MIPIM AWARDS za nejlepší světové projekty uplynulého roku v šesti kategoriích – od kancelářských budov

přes obchodní centra a rezidenční projekty až po turistické komplexy. Ceny MIPIM Awards budou vyhlášeny na oficiálním galavečeru 11. března. Letos francouzský organizátor obohatil veletrh o novinku – Den primátorů. Hlavním tématem, o němž budou diskutovat primátoři 52 měst, je regenerace městských center.

Naše hlavní město se chce zahraničním investorům představit jako atraktivní místo pro uskutečňování jejich investičních záměrů. Na stánku bude dvacet projektů, například multifunkční projekt Obecní dvůr, administrativní komplex BB Centrum, Stará Celnice, hala Sazka Arena, Centrum Chodov, nákupní centrum Arkády

Pankrác či multifunkční projekt Holešovičský přístav. Součástí prezentace hlavního města Prahy je i představení tří rozvojových území: jižního Smíchova, Vysočan a prostoru Libeň–Máňina.

Vedle Prahy se na MIPIM již po šesté chystá i město Ostrava. K tradičním účastníkům se po loňské obnovené premiéře zařadila také jihomoravská metropole Brno. Zástupci obou měst spolu s Prahou vystoupí na konferenci „Česká republika po vstupu do Evropské unie: investiční potenciál měst“.

V loňském roce se na 17 tisících m² výstavní plochy veletrhu MIPIM představilo více než 14 tisíc účastníků z 62 zemí.

Prezentační stánek Prahy byl i na loňském ročníku veletrhu MIPIM.

Galerie hl. m. Prahy s díly Koláře, Štursy, Róny a dalších

Dům U Kamenného zvonu

Výběr kreseb, grafik a koláží českých umělců ze sbírky Jana a Medy Mládkových je název výstavy v domě U Kamenného zvonu, která potrvá do 22. února. Výstava vznikla ve spolupráci Galerie hlavního města Prahy a Musea Kampa. Představuje kolekce kreseb, koláží i grafických listů z nejruznějších výtvarných směrů 60. až 80. let s přesahem do současnosti Jiřího Koláře, Ladislava Nováka, Vladimíra Boudníka, Adrieny Šimotové, Aleny Kučerové a dalších osobností domácí výtvarné scény.

K výstavě vydalo Museum Kampa katalog s textem Medy Mládkové a Jiřího Machalického, doplněný reprodukcemi děl 35 umělců.

Dům U Zlatého prstenu

Stálá expozice ČESKÉ UMĚNÍ 20. STOLETÍ v domě U Zlatého prstenu je přístupná od úterý do neděle. Tato tematicky uspořádaná expozice představuje pozoruhodný výběr ze sbírek Galerie hlavního města Prahy, k nimž patří díla Toyen, J. Šimy, J. Štyrského, J. Zrzavého, J. Sopka, J. Róny, K. Nepraše, K. Malicha a dalších umělců, kteří zá-

sadním způsobem ovlivnili domácí výtvarnou scénu minulého století.

Trojský zámek

Zámek, který je přístupný až do 31. března pouze o sobotách a nedělích, přináší stálou expozici ČESKÉ UMĚNÍ 19. STOLETÍ děl J. Čermáka, A. Chittussiho, J. Mařáka, V. Hynaise, F. Ženiška a dalších a dlouhodobou expozici ČESKÁ PLASTIKA. Ta zahrnuje výběr ze sbírek Galerie hlavního města Prahy 1900–1970 a dosud nezveřejněnou část sochařské sbírky z období let 1900–1970, tedy například díla J. Štursy, L. J. Šalouna, O. Gutfreunda, J. Mařatky, V. Janouškové. V průběhu února se do Trojského zámku navíc vrátí některá díla Václava Brožíka.

Bílková vila

Bílková vila je přístupná až do 14. května také pouze o sobotách a nedělích. Návštěvníci si prohlédnou pozoruhodnou architekturu a ateliér vily. Součástí areálu je také expozice Františka Bílka – tohoto secesního symbolisty i svěbytného myslitele.

Nové železniční spojení na Vítkov

České dráhy vybudují nové železniční spojení na vrch Vítkov. Ten tak budou moci obyvatelé i návštěvníci hlavního města častěji využívat jak k rekreaci, tak ke sportu.

„Nová železniční trať spojí Hlavní a Masarykovo nádraží, dále Libeň, Vysočany a Holešovice, čímž umožní větší využití zdejšího parku, který negativně poznamenává současný nedostatečný přístup,“ řekl radní hlavního města RNDr. Miloš Gregar, do jehož kompetence spadá oblast životního prostředí.

Pro milovníky jízdy na kole zde vznikne z bývalé Vítkovské trati na náklady státu téměř dvoukilometrová cyklistická stezka, která povede po

úpatí Vítkova až do míst na Krejčárku a bude navazovat na celoměstskou cyklistickou dopravu.

Investor této stavby vybuduje například v Praze 8 novou parkovou úpravu a také základ pro skateboardové hřiště. Termín ukončení celého projektu se předpokládá v roce 2008.

Investiční náklady na založení zeleně, cest, hřiště a cyklostezky budou hradit České dráhy. „Neinvestiční náklady, které městu vzniknou po převzetí zkolaudovaných objektů do majetku a správy, včetně údržby zeleně – cca 6 ha, se budou pohybovat ve výši 568 tisíc korun za rok a náklady na údržbu mostu a tunelu 2–3 miliony jednou za deset let,“ dodává radní Gregar.

Výstava fotografií VŠUP Private evolution

Do 5. března se v prostorách Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze, sídlící na náměstí Jana Palacha 80 v Praze 1, koná společná výstava absolventů a studentů Ateliéru fotografie prof. Pavla Štechy Private evolution.

Z řad absolventů se na fotografické výstavě například představují Vojtěch Vlk, Štěpánka Stein, Salim Issa a Ondřej Hošť, ze současných studentů to jsou například Michal Uřeš, Eva Dohnalová-Melo, Magda Šlezarová, Ondřej Příbyl, Jiří Thýn, Martin Chum, Linda Urbánková nebo Jan Kuděj.

Výstava je v prostorách Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze otevřena denně mimo neděli, od 10–18 hodin.

Připravované výstavy

ANTONÍN SLAVÍČEK 1870–1910

Galerie hlavního města Prahy
Městská knihovna
17. března – 7. září

Retrospektivní výstava významného českého malíře přelomu 19. a 20. století představuje veřejnosti umělecký růst, směřování a neúnavné tvůrčí hledání umělce, který odkrýval krásy české krajiny i tvář rodičů se velkoměsta. Svou výbušnou tvůrčí energii nasměroval do projektů věnovaných rodné Praze a vrcholem jeho tvůrčích činů se staly dva rozměrné pohledy na Prahu – od Ládví a z Letné, vystavené v roce 1908 na Jubilejní výstavě. V závěru svého života usiloval o syntetické uchopení obrazové skladby, jak je zřejmé v obrazech věnovaných katedrále sv. Víta.

K výstavě je vydáván malý a velký katalog.

OTHER TIMES

Současné britské umění
Galerie hlavního města Prahy – Dům U Kamenného zvonu
31. března – 27. června

Výstava se koná ve spolupráci s British Council. Other Times představuje průřez aktuálním britským uměním s důrazem na téma času a různých způsobů jeho prožitku. Vystavené práce pokrývají široké spektrum v současnosti užívaných médií od závěsného obrazu přes fotografii až po film a videoinstalaci. Výběr umělců, k nimž například patří Gillian Carnegie, Wolfgang Tillmans, Tacita Dean, Sam Taylor Wood, Wolfgang Tillmans, Bridget Smith, Dee Ferris a Mariele Neudecker představuje současnou podobu britské umělecké scény.

K výstavě vydává British Council katalog.

Krása synchronizovaného bruslení

Divácky atraktivní soutěž v synchronizovaném bruslení Prague Cup proběhla na přelomu ledna a února v T-Mobile Aréně.

Divácky velmi atraktivní záležitostí byl IV. Mezinárodní závod v synchronizovaném bruslení Prague Cup, který se uskutečnil na přelomu ledna a února v pražské T-Mobile Aréně.

Synchronizované bruslení je nejmladší krasobruslařskou disciplínou, rozšířenou především v USA, Kanadě, skandinávských zemích a dnes již v mnoha dalších zemích Evropy, ale také v Asii a Austrálii.

Tento sport se stal i u nás divácky velmi populární pro svou atraktivnost a neopakovatelnou atmosférou při závodech. Synchronizované bruslení je často přirovnáváno k akvabelám na ledu. V rámci České republiky se závody zúčastnily juniorské a seniorské týmy. Seniorská skupina má 16–20 členů, kteří předvádějí krátký program s předem stanovenými prvky a volnou jízdou.

Skupina je složena z bývalých i současných sólových závodnic a závodníků a má předpoklady pro krokové náročné jízdy. Kromě perfektního zvládnutí jednotlivých prvků musí skupina působit jako celek jednotně. V seniorské kategorii kraloval švédský tým Surprise, mezi juniory nenašlo přemohitele finské seskupení Musketeers. Na čtvrtém místě v seniorské skupině se umístil pardubický tým Orion, pražská Olympia skončila na devátém místě. V juniorské kategorii se umístil na dvanáctém místě český tým Balance a skupina Spektrum obsadila místo patnácté.

Letošní ročník závodu byl kvalifikačním pro Mistrovství světa v Záhřebu.

V roce 2006 se bude konat Mistrovství světa v synchronizovaném bruslení v Praze, kterého se zúčastní 26 světových týmů. (ist)

Když zima nadělí sněhovou pokrývkou do ulic

Dvě třetiny zimy už máme za sebou. Jaké byly zimní měsíce pro Technickou správu komunikací, která se stará o úklid pražských ulic? Co se stane, když napadne sníh? Co kdo uklízí? Na to jsme se zeptali mluvčího Technické správy komunikací hlavního města Prahy Libora Sosnovce:

V současnosti je na území hlavního města Prahy celkem 3 562 kilometrů motoristických komunikací, z toho ve správě TSK je 2 246 kilometrů a zbytek ve správě jednotlivých městských částí a jiných subjektů. Jedná se zhruba o 60 % všech motoristických komunikací na území hlavního města Prahy. Dále ve správě TSK je ještě 277 kilometrů nemotoristických komunikací a 312 000 m² pěší zóny, jako jsou například Václavské náměstí, Staroměstské náměstí, Celetná a Železná ulice a další.

Podle jakých kritérií jsou komunikace rozděleny?

Mezi komunikace v prvním pořadí patří silnice I. třídy a dopravně důležité silnice II. třídy, rychlostní a sběrné komunikace s hromadnou veřejnou dopravou a s linkovou osobní dopravou, příjezdové místní komunikace ke zdravotnickým zařízením a další významné místní s celkovou délkou 1 251 kilometrů.

Komunikace v druhém pořadí jsou zbývající úseky silnic II. třídy nezařazené

do 1. pořadí, sběrné místní komunikace nezařazené do prvního pořadí a důležité místní komunikace o celkové délce dalších 551 kilometrů. Ke komunikacím v třetím pořadí se řadí ostatní obslužné místní komunikace nezařazené do 2. pořadí v délce 286 kilometrů.

Dále je třeba říci, že 375 kilometrů komunikací v Praze se v zimě neudrzuje.

Průběh zimní údržby operativně řídí oddělení dispečinku TSK na motoristických komunikacích 1. až 3. pořadí, kde je nepřetržitá 24 hodinová služba. Údržbu nemotoristických komunikací řídí v Praze šest příslušných Oblastních správ TSK, které zajišťují i případný odvoz sněhu.

Jakým způsobem jste informováni o blížící se sněhové nadílce?

Pro zajištění sjízdnosti a schůdnosti je důležitá nejen spolupráce s Českým hydrometeorologickým ústavem, kvůli předpovědi počasí, ale i síť meteočidel a měřičů aktuálního stavu meteosituační. Na základě informací z těchto zdrojů vyhláší dispečink TSK opatření dodavatelům se stupněm pohotovosti pro jednotlivá pořadí komunikací v rámci jejich zařízení. Ta mohou mít pracovní pohotovost, kdy se pracovníci zdržují na pracovišti, pracovní pohotovost na programu, kdy jsou mechanismy připraveny na určených místech jednotlivých programů nebo domácí pohotovost, kdy se pracovníci zdržují v místě bydliště a v případě potřeby musejí být k zastavení.

Foto: Jiří Matuška

Zimní údržba komunikací ve správě TSK je zajišťována dodavatelským způsobem. Veškeré mechanismy, zajišťující sjízdnost a schůdnost komunikací, jsou majetkem dodavatelských firem.

Na údržbu komunikací I. pořadí je pro Prahu k dispozici 69 sypačů s možností provádění sdruženého výkonu, tzn. posyp a pluhování.

Jakmile začne padat sníh, zahajují se práce na zmírňování následků sněžení. Teprve až přestane padat sníh,

jsou nastaveny práce na odstraňování následků.

Kdo zodpovídá za údržbu chodníků?

Za úklid sněhu a posyp namrzlých chodníků odpovídá ze zákona majitel přilehlé nemovitosti, avšak v současné době nemá žádný subjekt pravomoci a nástroje, aby k tomu majitele domů přinutil.

Je TSK spokojena se svou prací během letošní zimy?

Letošní leden byl za poslední šest let nejhorší co do spadu sněhu a mrazů.

Ale přesto jsme měli stížností na úklid vozovek, po nichž jezdí autobusy Dopravního podniku hlavního města Prahy, minimum. To je takový náš barometr. A ani jednou se nestalo, že by provoz nějaké autobusové linky musel být z důvodu nesjízdnosti komunikace přerušen. Samozřejmě, že dílčí problémy se vyskytly, ale ty byly operativně řešeny.

Děkuji za rozhovor.

Dušan Pokorný

System tísňového volání

Prostřednictvím Střediska sociálních služeb pro své občany Praha 1 zřídila bezplatnou pomoc v případě krizové situace, jako je například zhoršení zdravotního stavu, nevolnost, pád.

Při jakékoliv příhodě, která vyžaduje pomoc, stiskne klient Systému tísňového volání tlačítko. Díky tomu bude zajištěno okamžité spojení prostřednictvím telefonu, nebo mikrofonu s dispečinkem a předání zprávy. Po do-

hodě s klientem se dispečerky postarají o kontakt s lékařem, pečovatelskou službou i rodinnými příslušnými.

Systém tísňového volání poskytuje nepřetržitou službu 24 hodin denně, kontroluje pohyb v bytě, přivolává záchrannou službu, policii, hasiče, zajišťuje pomoc v případě havárie v bytě a poskytuje rovněž bezplatně také sociálněprávní pomoc a poradenství. Systém tísňového volání je na telefonu 224 94 84 65.

Foto: Eva Kolboňová

Konkrétně se jedná o zviditelnění problému sociálně patologických jevů formou darování krve čelných představitelů Magistrátu hl. města Prahy, vybraných resortů, Městské policie a Policie ČR, ředitelů škol a školských zařízení na území Prahy, zástupců neziskových organizací, ale i nejširší veřejnosti. Nad celým projektem převzal záštitu Zdeněk Troška, filmový režisér.

Spojením metod primárně preventivního boje proti sociálně patologickým jevům s myšlenkou bezplatného darování krve je ojedinělým počinem, kterým chce Vaníček upozornit nejen na nezastupitelnou roli darování krve

jako prostředku ke stabilizaci zdravotního stavu, ale i k upevnění nutné sebeúcty k vlastnímu životu každého jednotlivce a k podpoře zdravého životního stylu. Sám autor je několikaletým dárcem krve.

Vaníček pracoval 16 let u Policie České republiky a v současné době je pátým rokem zaměstnán u Městské policie hlavního města Prahy. Dá se říci, že přes 20 let pracuje u bezpečnostních sborů. Za tuto dobu se setkal s mnohými případy trestné činnosti nejen dospělých osob, ale i mládeže.

Podle jeho názoru by nemuselo k řadě negativních jevů vůbec dojít, kdyby byla prevence sociálně patologických jevů důslednější a v potřebné kvalitě uplatňována ve výchovně vzdělávacím procesu a při působení na mládež. Rodiče totiž nemají na děti dostatek času a zájmové kroužky jsou pro mnohé rodiny finančně nedostupné. Otakar Vaníček se domnívá, že se rozbil výchovný kruh okolo dětí a mládeže.

První část projektu Zdraví – život je zaměřena na podporu darování krve. Tato část se skládá ze čtyř akcí, konaných u příležitosti světových či mezinárodních dnů, věnovaných oblastem úzce spjatým se zdravím a životem lidí na celém světě.

Akce k darování krve na Praze 10 budou pořádány dvakrát ročně, 7. dubna na Světový den zdraví a 5. prosince, kdy je Mezinárodní den dobrovolníků, pomáhajících trpícím. Dvakrát za rok se projekt uskuteční také v Praze 4, a to 26. června na Světový den proti drogám a 11. února, kdy je Světový den nemocných. Všechny tyto akce budou trvat dva týdny.

Druhá část projektu Zdraví – život se bude zabývat problematikou prevence sociálně patologických jevů na základních a středních školách. Tato část má za cíl vytvořit podmínky pro větší zapojení dětí a mládeže do volnočasových aktivit formou získávání sponzorských darů. (ov)

Projekt Zdraví přispěje k prevenci sociálně patologických jevů

Bezpečnost dětí na silnici

V Divadle Solidarita probíhá během letošního roku cyklus přednášek pro mateřské, základní a střední školy. Mladí lidé jsou prostřednictvím představení a přednášek seznamováni s nebezpečnými situacemi na vozovkách a tím, jak jim předcházet. Důvodů, proč takové přednášky pořádat, je hned celá řada. Vždyť jen vloni bylo při nehodách na silnicích v České republice usmrceno 36 dětí do 15 let, 366 jich bylo zraněno těžce a 3 035 lehce.

Problematika prevence v dopravní výchově zaměřená na děti předškolního věku, školáky a studenty se v současné době stává stěžejním tématem. Každé dítě nebo mladý člověk je potenciálním řidičem a potenciálním viníkem dopravní nehody, nebude-li systematicky a dlouhodobě vychováván k dodržování silničních pravidel a ohleduplnosti k ostatním. Tato problematika v sobě

zahrnuje ochranu toho nejcennějšího co člověk má – zdraví a život.

Jako lektori vystupují v Divadle Solidarita pracovníci Městské policie, Policie České republiky, Ministerstva vnitra ČR, Muzea Policie ČR, Ústavu dopravního inženýrství, Úřadů městských částí Prahy, Ministerstva dopravy ČR a dalších. Nad programem převzalo záštitu Ministerstvo dopravy, BESIPu Praha ve spolupráci s Městskou policií a Nadací Malina.

V lednu se například uskutečnila přednáška pro I. stupeň základních škol o bezpečnosti v autě a kynologii v dopravní výchově a pořad o agresi za volantem pro II. stupeň ZŠ a žáky středních škol. V únoru to jsou pořady o ohrožení dětí předškolního věku. Přednášky a programy budou probíhat do konce roku 2004. Pro velký zájem pražských škol připravuje Divadlo Solidarita další rozšíření nad rámec původního programu. (ist)

Foto: Archiv BESIP

Symfonický orchestr hlavního města Prahy FOK chce letos oslovit širší publikum

Akce Česká hudba 2004 a 70. výročí založení tohoto hudebního tělesa jsou nosnými tématy sezón 2003/4 a 2004/5 Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK. Na co se v nastávající sezóně můžeme těšit jsme sezeptali ředitele Petra Polívky:

„Pokud jde o rok 2004, začali jsme ho novoročním koncertem Dvořákových Slovanských tanců, který byl neoficiálně úvodním koncertem projektu „Česká hudba 2004“. Koncem ledna jsme zařadili do našeho programu i koncert, který rozhodně nebyl běžný. Jednalo se o společné vystoupení našeho orchestru a skupiny Lucie. Účelem nebylo uspořádat koncert populární skupiny, které se za záda postaví orchestr spíše jako dekorace, jak je tomu v mnohých podobných případech zvykem. Symfonický orchestr může svými specifickými výrazovými prostředky celou produkci podstatně obohatit a věřím, že i dát jiný, barevnější rozměr. Aranžmá písní skupiny se ujal Martin Kumžák, jenž orchestru napsal velmi zajímavou partituru, která skutečně postavila tyto dva zdánlivě neměřitelné subjekty do role téměř rovnocenných tvůrců výsledného produktu. Tento záměr do jisté míry sice narazil na technické možnosti ozvučení Smetanovy síně, nicméně cestu známe a další produkce tohoto typu budeme pořádat jinde. Bouřlivě při-

Na konci ledna diváci aplaudovali společnému koncertu skupiny Lucie a Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK.

jetí koncertu ve zcela vyprodaném sále, stejně jako následné přijetí hudební kritikou nás přesvědčují o správnosti myšlenky.“

Vlastně celá tato sezóna byla a je dalším krokem v trendu, který Pražský symfonický orchestr nastoupil v posledních letech. „Jednak se chceme ote-

vírat širšímu publiku, proto také už letos třetím rokem otevřeme sezónu v červnu na Staroměstském náměstí,“ vysvětluje ředitel Polívka. „Na druh

straně chceme pokračovat v řadě koncertů, které se zapsaly nebo zapiší mezi nejvýznamnější hudební události roku, jako byly třeba loni v listopadu dva koncerty, na nichž vystupovala sopranistka Renée Flemingová, která je opravdu mimořádnou osobností operní scény. Koncerty se špičkovými pěvci jsou jednou z věcí, které bychom chtěli v našem repertoáru daleko víc rozšířit. Bude s námi zpívat Paata Burchuladze v koncertním provedení Musorgského opery Boris Godunov, uspořádáme koncerty, na nichž vystoupí Gabriela Benáčková, Eva Urbanová, Dagmar Pecková či Dalibor Jeniš.“

„Jak jsme si už řekli, je sezóna 2004/2005 pro orchestr jubilejní, třebaže přesné datum jeho vzniku neznáme,“ říká ředitel Polívka. „Celou sezónu jsme pojali tak trochu v historizujícím duchu a každý koncert by měl mít svůj příběh. Začneme netradičně už 8. a 9. září – z termínových důvodů, protože z historie orchestru nemůžeme vynechat dirigenta Jiřího Bělohávků, který značnou část své kariéry věnoval právě FOK. Hlavní koncert k 70. výročí pak proběhne 12. října a dirigovat ho bude náš současný šéfdirigent Serge Baudo. Protože FOK znamená film, opera, koncert, začne výběrem z filmové hudby, následovat bude výběr ze Smetanových oper a nakonec Dvořákovy Te Deum.“

Dušan Pokorný

Pražská informační služba nenabízí pouze kulturní přehledy, ale i další zajímavé služby

S Pražskou informační službou se běžný Pražan setká, když se potřebuje něco dovědět o svém městě. Buď si zavolá její informatorky telefonem, pošle dopis či e-mail nebo se zúčastní některé z jejich vycházek do koutů města, do nichž se jinak běžně nedostane, případně si koupí její Přehled kulturních pořadů. Pod značkou PIS se toho ale skrývá daleko víc.

„Základním úkolem Pražské informační služby je vytváření a neustálé aktualizování databáze informací,“ říká Václav Novotný, ředitel PIS. „Ty pak poskytujeme telefonicky, e-maily i písemně. Každý den zodpovíme v průměru tři stovky dotazů po telefonu, tedy asi sto tisíc ročně. E-mailových dotazů máme 6 000 ročně. Vydáváme i řadu publikací o Praze, které se pak rozdávají na nejrůznějších veletrzích a podobných akcích a propagují tak naše město. Pro Pražany pak vydáváme na každý měsíc Kulturní přehled.“

PIS je však i agenturou pro průvodce po Praze i jejich školicím zařízením. „Samozřejmě jsme jen

jedním z podobných zařízení ve městě, ale pro řadu cestovních kanceláří je značkou kvality to, že průvodce prošel našimi kurzy,“ vysvětluje ředitel Novotný.

„Už celé roky se předpovídal zánik další naší aktivity - výstřížkové služby. V době, kdy celá řada firem nabízí monitoring tisku, v době, kdy řada médií má své stránky na internetu se zdálo, že výstřížková služba nebude už zapotřebí. Jenže se ukázalo, že ne všech osmdesát základních periodik je na internetu a z nich ještě ne všechny mají vyhledávací programy. A klasický výstřížek třeba i s fotografií ukáže klientovi, o němž se píše, víc než výjezd z počítačové tiskárny s textem. Inzeráty jsou v elektronické podobě deníků jiné nežli v tištěné a mnoho našich klientů chce vidět inzeráty konkurence.“

PIS má čtyři informační střediska: na Staroměstské radnici, Hlavním nádraží, Na Příkopě a během sezóny i v Malostranské mostecké věži Karlova mostu. Může zprostředkovat i ubytování pro vaše známé či obchodní partnery, předprodej vstupenek na kulturní akce atd.

Pražská informační služba se může pochlubit čtyřmi informačními středisky, kde je dobře vyškolený personál, který poskytne rady a informace z celé řady oblastí týkajících se Prahy.

Foto: Ivana Strnadová

„Provozujeme i některé památkové objekty ve městě,“ dodává ředitel Novotný.

„Například Staroměstskou radnici. Tady rozšíříme na jaře naše informační centrum pro turisty o prostory Křížové chodby, protože jich sem každou sezónu přijde kolem čtvrt milionu. Provozujeme Petřínskou rozhlednu a bludiště. V podzemí rozhledny máme Cimrmanovské výstavy, letos tu otevřeme expozici o tom, jak se geniální Jára zasloužil o plynofikaci Prahy. V ctěnickém zámku si budou moci návštěvníci prohlédnout nejen výstavu historických kočárů, ale letos i expozici ukazující rekonstrukci zámku, který bude pro veřejnost již letos částečně otevřen. Ve Staroměstské mostecké věži bude také otevřena nová expozice o astronomických a astrologických souvislostech této věže i mostu. Vždyť například už datum položení základního kamene mostu Karel IV. nevybral náhodně: položil ho 9. července roku 1357 v pět hodin třicet jedna minut ráno, aby celé datum tvořilo číselnou řadu lichých čísel od jedničky po devítku a zase zpět, číslo, které lze číst z obou

stran stejně. Takovým číslům byla tehdy přisuzována magická moc. Ostatně v tu chvíli bylo v nejvýznamnějším astrologickém bodě znamení Lva – heraldický symbol českého krále.“

Dušan Pokorný

Střediska Pražské informační služby

- Staroměstské nám. 1 – Staroměstská radnice
- Na Příkopě 20
- Hlavní nádraží – vestibul
- Malostranská mostecká věž

Co nabízejí:

Například ubytování, vstupenky na kulturní pořady, Přehled kulturních pořadů v Praze v českém, anglickém a německém jazyce, okružní jízdy Prahou (pěšky, autobusem, lodí, s různými tématy), výlety mimo Prahu, turistickou literaturu a mapy, jízdenky na městskou hromadnou dopravu.

Středisko Pražské informační služby se nachází také na Staroměstské radnici.

Foto: Ivana Strnadová

K Praze patří tradice cechů a jejich symbolů

Počátkem ledna navštívili pražského primátora MUDr. Pavla Béma zástupci dvou pražských cechovních sdružení – Cechu malířů a lakýrníků a Jednoty kominíků v Praze.

Primátor se 5. ledna setkal se zástupci Cechu malířů a lakýrníků. Cechmistr Milan Kolman, starší mistr Josef Svoboda a generální sekretář Pavel Žatečka popřáli primátorovi vše nejlepší do nového roku a zároveň mu představili symboly cechu – vysvěcenou cechovní korouhev, praporec a cechovní prsten. Primátor se zástupci cechů hovořil o historii řemesel a popřál jim hodně zdaru v budoucím rozvoji cechu. Na závěr návštěvy se primátor podepsal do Pamětní knihy cechu a cechmistrovi Kolmanovi věnoval reprezentativní publikaci o Praze. „Díky řemeslnému mistrovství odborníků jako jste vy je Praha tak krásná jak je a jak ji všichni obdivujeme,“ řekl při této příležitosti.

Cech malířů a lakýrníků zahájil svoji novodobou činnost v loňském roce. Navazuje však na bohatou tradici: roku 1348 byl Karlem IV. malířskému cechu udělen dekret a od té doby cech fungoval nepřetržitě až do 50. let minulého století, kdy byla jeho činnost pozastavena. Členská základna, již tvoří i střední odborná učiliště, přesáhla hned v prvních měsících obnovené činnosti stovku členů a stále se průběžně zvyšuje. Jedním z cílů cechu je například prosadit, aby řemeslo bylo opět vázanou živností. Tim by se zvýšila nejenom kvalita řemeslníků, dodržování technologických postupů, bezpečnost při práci s nebezpečnými látkami, ale tato skutečnost by také řemeslníkům pomohla zajistit ekonomickou jistotu v tržním mechanismu. Cech spolupracuje s různými institucemi například Hospodářskou komorou ČR, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a dalšími.

Primátor přijal také zástupce Jednoty kominíků v Praze. Doyen Jednoty kominíků v Praze Alois Pajer a jeho kolegové představili Prapor Jednoty. Při této příležitosti první muž města přislíbil darovat k praporu novou primátorskou stuhu. „Přeji vám všem, kteří nosíte štěstí a necháváte za sebou čistou práci, do nového roku hodně zdraví, spokojenosti i toho štěstí,“ řekl primátor.

Zvyklosti a slavnosti pražských cechů

Novodobé cechy, jejichž zástupci navštívili pražského primátora, se hlásí

k tradici svých středověkých a raně novověkých předchůdců a snaží se obnovit a udržovat staré zvyky spojené s cechovním a živnostnickým prostředím.

Stará cechovní organizace byla zrušena již v revolučním roce 1848 a v rakouském mocnářství i později v Československé republice ji na téměř sto let nahradila nová živnostenská sdružení a jednoty společenstev. Po roce 1950, kdy živnostenská sféra bezvýtku podlehlá nucenému postátnění a združstevnění.

Zrušení této totalitní regulace přineslo po sametové revoluci nejen obnovení živností a drobného soukromého podnikání, ale také znovuprobuzení historického vědomí jednotlivých skupin občanů včetně řemeslníků a živnostníků. Návrat k cechovním tradicím je součástí tohoto procesu.

Novoroční přání řemeslníků a živnostníků svým zákazníkům a také představitelům veřejného života patří v českém prostředí k nejmladší vrstvě zvyků a její počátky nenalezneme dříve než v druhé polovině 19. století. Velmi staré kořeny má naopak oslava Vánoc a dalších církevních svátků včetně účasti na slavnostech, procesích a poutích, které

MUDr. Pavel Bém, primátor Prahy, přijal na začátku ledna zástupce některých cechů – jedním z nich byla i Jednota kominíků v Praze. Foto: Jiří Matula

do prosazení moderního státního absolutismu na sklonku 18. století zcela a bez výjimky podléhaly městské správě a její jurisdikci.

i cenovou politiku. V západní Evropě nacházíme cechy již ve 12. století, u nás ve 14. století. Při slavnostních ceremoniálech a průvodech vystupovaly cechy v pořadí podle své důležitosti ve městě. Mezi přední řemesla patřili řezníci, kožešníci, soukeníci, pekaři. Každý cech měl erb a korouhev, pod níž se shromažďovali jeho členové.

Městská rada nebo panovník udělovali a potvrzovali cechům artikule neboli statuta. Byla to pravidla, kterými se cech řídil. Původně městská rada po své každoroční obnově také dosazovala cechům jejich představené – cechmistry nebo „přední starší“.

Městská rada měla vůči cechům důležité pravomoci v oblasti cenové politiky. Konšelé dohlíželi na dodržování úředních cenových sazeb zejména u základních potravin - chleba, masa a piva. Vedle živnostenskopolicejních opatření městská rada uplatňovala vůči cechům i pravomoci v oblasti zdravotní policie – hygieny.

Cechy byly vázány vůči městu povinností konat strážní službu v branách a na věžích i pomáhat při udržování veřejného pořádku. Pro tento účel měly cechovní zbroj – helmice, štíty, oštěpy, halapartny i ručnice. Cechy byly organizovány také k hašení ohně.

Cechy výrazněji než jiné skupiny obyvatel reprezentovaly veřejný život města; mimo jiné již zmíněnou okázalou účastí na městských slavnostech – při vítání panovníka a vzácných návštěv, procesích, průvodech, svatbách, pohřbech – a také pravidelným provozováním svých cechovních zvyklostí.

Stará cechovní organizace

Řemeslníci a živnostníci patřili ve městech od počátku pod správu rychtáře a konšelů. Zprvu se spontánně organizovali v bratrstvech. O něco později vznikaly z popudu panovníka nebo městské rady cechy jako hospodářská sdružení řemeslníků, která regulovala počet i výchovu nových řemeslníků, organizovala výrobu i odbyt a ovlivňovala rozsah produkce jednotlivých odvětví

Cechovní zvyklosti a obyčej

O masopustě pořádaly průvody s cechovními znameními, maškarní průvody, tance a alegorické scény. Šermíři a nožíři organizovali o nedělích a svátcích šermířské divadlo, zábavné soubory a nebo veřejné šermířské školy. Vznikly střelecké spolky na způsob cechů, soutěžilo se o ceny (talíře, mísy, konvice, ale také o husy) a hlavní pražská soutěž bývala o Letnicích.

Pražští pekaři dostali od císaře Rudolfa II. v roce 1604 slavnostní obřadní pekařskou zástěru ze žlutého hedvábí s korunou, Rudolfovým monogramem, caltou (zemlí) a preclíky. Zvláštní zástěru měli také malíři a o slavnostech na ni vázali ozdobné stuhy.

Zpravidla čtyřikrát ročně, v neděli o tzv. suchých dnech (na jaře po postu, v létě kolem svatočeských svátků, na podzim před sv. Václavem a v zimě v době Vánoc) se konaly valné schůze cechu se „svačinou“ (pohoštěním) – říkalo se tomu „držet kvartál“. K jejich nákladnosti přispívala skutečnost, že každý cech sídlil a scházel se ve „své“ hospodě. Označovaly ji chloubné skvostné cechovní štíty nad vchodem a uvnitř tvořily cechovní výbavu vyřezávané, kované, malované, vykládané, zlatené či stříbřené cechovní truhly-pokladnice s mistrnými zámky, cínové korbele, skleněné poháry i stříbrné koflíky zdobené znaky cechu, drahé cechovní korouhve atd.

Na schůzi se zvalo buď prostřednictvím cechovního posla, nebo mladšího mistra. Kromě mistrů byly zvány i vdovy po nich. Výroční schůze se často účastnili i tovaryši. Všichni přicházeli beze zbraní, na počátku se čekalo a pilo hodinu, nebo než dohořela svíce zapálená předním cechmistrem. Pak se otevřelo víko pokladnice a tím bylo zahájeno jednání. Následovala modlitba, vkládání příspěvků členů do pokladnice, pak čtení statut a teprve poté, řešení konkrétních problémů, sporů, přijímání do cechu atd. Na závěr byla pro mistry připravena „svačina“ (collace). Pražští malíři konali hlavní valnou schůzi vždy v posledním čtvrtletí některý den před sv. Lukášem a velkou kollarci pro mistry, tovaryše i pozvané hosty drželi následně ve svátek patrona; pro její přípravu volila valná hromada zvláštní komisi.

Stinné stránky cechovního života

Pravidelný cechovní život měl z dnešního pohledu také stinné stránky. Jeho neodmyslitelnou součástí, která vyčerpávala cechovní pokladnu i měšce členů, byly hostiny, hodokvasy a pitky.

Jakákoli cechovní schůze či jednání se neobešly bez pití a účast členů cechu na nich byla povinná pod pokutou. Staroměstští malíři platili například za neúčast na cechovní slavnosti pokutu ve výši jedné libry vosku. Při každé příležitosti se také pilo „na dobrou vůli“. Pítí a jídlo se zpravidla platilo z cechovní „matky pokladnice“, ale též se na ně vybíralo mezi členy. První pitka a „svačina“ byla vždy na počátku funkčního období či roku, hned po zvolení nových cechmistrů. Větší hoody pak byly nejméně jednou ročně při „svačině“ o svátku světce-patrona cechu. Při této příležitosti se také uctivali „pociví lidé“ – vážení členové cechu i hosté. Museli na pohostění vydatně přispět, aby si nezadali. Svačinu mistrům musel připravit také každý tovaryš.

Pítím a jídlem se vítali hosté cechu, například delegace ze sousedního či venkovského města. Mimořádný hodokvas se konal také, když se cech stěhoval do nové hospody.

Jednotlivé významné pražské cechy

Kominíci

Kominíci vznikli jako živnost v Čechách v 16. století, kdy se obecněji rozšířilo užívání kamen a s ním stavba úzkých „vlašských“ kominů. Před tím čistila široké komíny a průduchy krůb a ohnišť kuchyní různá čeled a pomačiči. Komíny se vymetaly hlavně před svátky, většinou v určité dny – nezřídka ve středu, proto například české označení předvelikonočního středy jako popelečná, sazemetná. Údržba a vymetání kominů byly často nedbalé, a proto stav kominů vedl k častým požárům. Odborné vymetání kominů přinesli do Čech a do Německa Italové.

Kominický cech vznikl v pražských městech až po všeobecném rozšíření řemesla a jeho nejstarší dochovaná pečetidla a písemné materiály pocházejí z 18. století. Patronem cechu, zobrazovaným v cechovním znaku, na cechovní korouhvi a na pečeti, byl sv. Florián s praporem, vědrem a kominickými škrabkami. Po zrušení cechů, což bylo v roce 1849, vzniklo podle nového živnostenského řádu C. k. privilegované společenstvo kominíků v Praze a Jednota kominických tovaryšů ku vzájemné podpoře. Po vzniku

Československé republiky se v roce 1920 ustavila Jednota kominíků v Praze, jejíž činnost byla opakovaně přerušena v letech 1939–1945, 1951–1968, 1981–1990, avšak vždy byla znovu obnovena. Vedle ní po jistou dobu existovalo též například Odborové sdružení mistrů kominických v království českém (1912–1926), nebo Odborová organizace československých kominických mistrů (1937–1948).

Malíři

Malíři a štítaři pražských měst založili bratrstvo již roku 1348. Karel IV. jim udělil výsady jako spolucechu „malířů duchovních“ a „malířů štítů“. Malíři do svého cechu postupně přibrali sklenáře, knihvazače, řezbáře, pergameníky, zlatotepce, iluminátory a další. Malíři uctivali jako svého patrona sv. Lukáše s malířskými atributy; staroměstští malíři pečovali o oltář sv. Lukáše v Týnském chrámu, novoměstští měli v 17. století stejnojmenný oltář

v kostele sv. Jindřicha. Roku 1595 císař Rudolf II. vydal malířům důležitý majestát, v němž nařídil, že malíři nemají být nadále považováni za řemeslníky, nýbrž za umělce.

Vedle cechovních malířů působili v Praze také významní umělci, kteří pracovali na panovníckých zakázkách. Měli výsadní postavení dvorních umělců a nemuseli být členy cechu. Přesto někteří z nich s cechem udržovali úzké styky a zastávali dokonce postavení představených pražského malířského cechu – ve 14. století Mistr Theodorik, na přelomu 16.–17. století Bartoloměj Spranger. Bratrstvem či cechem byli pražští malíři až do 18. století, kdy se vyprostili z cechovní organizace a stali se skutečně svobodnými umělci. Vedle uměleckého malířství existovala jeho řemeslná větev, z níž se po definitivním oddělení umělců v 18. a 19. století postupně vyvinula nová řemesla: karetnictví, lakýrnictví, natěračství, malířství pokojů a malířství písma. V období Rakouska-Uherska a první Československé republiky existovala Jednota mistrů lakýrnických, natěračských a malířů písma, Jednota mistrů malířských a ve 30. a 40. letech 20. století dočasně též Zájmové a výtvarnické sdružení živnostnictva lakýrnického a písmomalířského v Praze a Zájmové sdružení mistrů malířů pokojů pro Prahu.

Zedníci

Řemeslo zednické vždy úzce souviselo s kamenickým. Zatímco zedník stavěl zeď, musel umět zhotovit klenbu, schody a štíty, kameník dělal plastiky, sochy, náhrobní kameny, kazatelny, křtitelnice, ostění dveří a oken. Od 16. století tyto profese často splývaly. Zedníci a kameníci pracovali svobodně, nebo byli členy hutí, které vznikaly jako sdružení pro konkrétní stavby pod vedením často známého umělce, a v cechích. Doplňujícími stavebními profesemi byli tesaři, pokrývači, dlaždiči, sklenáři. Stavitelé samotní tvořili samostatnou skupinu – stáli v čele stavby, projektovali ji a organizovali.

V době gotické k nám byli povoláváni tito mistři z Francie a z Avignonu a přinášeli nový gotický stavební sloh. Další umělecký styl, renesance, přivedl do Čech a do Prahy řadu italských stavitelů, kameníků a zedníků. Organizaci práce ve stavebnictví přinesl barokní umělecký styl.

Čeští mistři byli organizováni cechovně odedávna a do zednických cechů byli bez obtíží přijímáni také Italové a Němci. V roce 1546 byl na prosbu cechmistrů všech tří pražských měst vytvořen jeden společný celopražský cech, ale s vlastní pokladnicí a organizací v každém městě. Symbolika všech řemesel podílejících se na stavbě vychází z jejich pracovních nástrojů. Proto na zelené cechovní korouhvi, kterou si zednický cech nechal vyhotovit v letech 1458–1482, byly flochy, úhelnice a zednické lžíce. Na cechovních pečetidlech vidíme u zedníků krokvice, u kameníků palici a majzlík, u stavitelů zednickou lžici a kružidlo.

Pekaři

Pekaři se řadili k nejvýznamnějším potravinářským řemeslům. Svou činností navazovali na mlynáře – používali ke své činnosti hlavní mlynářský produkt – mouku.

Již v 15. století měli pekaři cech na Starém i na Novém Městě pražském, malostranský byl znám až od roku 1577. V 16. století se řemeslo specializovalo, v pražských městech najdeme koláčníky, mazanečníky, oplatečníky, do 16. století existoval pekař hostií – „pekař boží“ pro pražské kostely. Pekaři podléhali kontrole městské rady – živnostenská policie sledovala ceny produktů i jejich jakost.

Základním symbolem řemesla byl preclík, objevuje se i calta (zemle), občas i houska. Naproti tomu se patron pekařů sv. Víta v cechovní symbolice vyskytuje zřídka. Již v 15. století měli pe-

kaři červenou korouhev s bílou caltou a preclíky. Na barokních cechovních typárech z 18. stol. se také uplatňuje středověká symbolika, vylepšená o štítonoše a jiné figury.

Plavci

Plavení dříví po Vltavě bylo odedávna organizováno v pražském Podskalí jako živnost cechovní formou. Plavci, kteří živnost provozovali, byli majiteli domů s břehy a čerpadly a najímali si plaveckou čelď k splavení vorů po řece do Prahy. Organizace zásobování a obchodu s dřevem byla složitá, proto v čele cechu stáli tzv. přední starší, kteří byli zároveň soudem s nižší delegovanou pravomocí. K služebným živnostem, které se k cechu přiřazovaly, patřili převozníci, drvoštěpové, vejtoník – finanční zřízenec k vybírání cla ze dřeva, ohradník, který měl na starosti dřevo z výtoně, slupný – který otvíral a zavíral slup ad.

Už ve 12. století, dávno před vznikem plaveckého cechu, se plavilo po Vltavě dřevo z jižních Čech a z povodí Berounky a Sázavy. Privilegium na monopolní obchod s dřevem obdrželi Pražané roku 1314 od krále Jana Lucemburského. V průběhu 14. století pak vznikaly sklady dřeva v Podskalí a Psářích a o výnosy, cla a jurisdikci se dělily Staré a Nové Město. Do konce 15. století se cech dostal plně pod kon-

trolu Nového Města pražského a právě jeho konšelé delegovali plaveckým cechmistrům nižší soudní pravomocí.

Plavecký cech patřil k těm nemnohým, jež už v roce 1613 měly nikoli jen hospodu, nýbrž také vlastní cechovní dům a písaře. Teprve modernizace lod-

ní dopravy (zavedení paroplavby) a související splavnění Vltavy spolu s rozvojem železnic, zavedením nových druhů paliva a nových stavebních materiálů odneslo v druhé polovině 19. století povolání vorařů a plavců definitivně do minulosti.

Pečeť cechu plavců je známa od roku 1574.

Patronem cechu byl sv. Mikuláš, hlavně pro svou pověst tištěle moří a vod. Pro své ctnostné mládí se stal současně i patronem dětí, které jsou v den jeho svátku obdarovávány. Souvisí to s legendou, podle níž „potřikrát v noci váček zlatem naplněný oknem hodil do příbytku otce, který z nouze chtěl zaprodati nevinu tří svých dcer“.

Řezníci

Řezníci byli ve všech českých městech nejvýznamnějším řemeslem. Kromě porážení zvířat a výseku „velkého a malého“ dobytka byli řezníci zároveň uzenáři, prodávali maso, obchodovali s dobytkem a vyráběli lojové svíce. V 15. století připadalo v Praze na jeden řeznický krám 18 měšťanských domů. Organizace řezníků na Starém a Novém Městě se datují do 14. století.

K řezníků patřili také huntěři – přespolní řezníci, kteří rovněž mohli ve městě prodávat maso, avšak pouze za určitých podmínek. Od roku 1446 tak směli v pražských městech porážet dobytek jen v pátek a prodávat maso pouze na sobotním trhu. Postupně vznikala nová odvětví – lojovníci, drobníci, kteří se specializovali na droby a uzenáři, kteří vyráběli a prodávali na uzené maso a slaninu.

Dohled městské rady nad řeznickými cechy se týkal nejen cen a váhy, ale i kvality a zdravotní nezávadnosti. Pokud někdo dokázal, že měl z řeznickova masa zdravotní potíže, záležitost se projednávala u soudu.

Ševci

V nejstarších dobách se mezi řemeslníky na velmožských dvorech a při neměstských tržištích objevili tzv. sešivači, kteří zhotovovali oděvy z plátna a kůže. Teprve od konce 12. století se sešíváním kůže a výrobou jak obuvi, tak i různých kožených předmětů za-

bývali ševci. Kůži na šití si dlouho zpracovávali sami, a to i poté, co se jako samostatný cech ustavili koželuzi. V první písemné zmínce z roku 1391 figurují ševci spolu ve společném cechu s uzdaři a sedláři. Tento stav se na Novém Městě pražském zachoval až do roku 1442, kdy se objevují cechmistrů samostatného cechu ševců. Zápisy ze Starého Města sice chybějí, ale

ševcovský cech tady zřejmě byl již velmi záhy, protože za vlády Lucemburků se mezi pražskými měšťany objevuje 283 ševců. Na rozvoj řemesla měla vliv i móda.

Ve 14. století se od ševcovského cechu začali oddělovat výrobci různých neobuvnických kožených předmětů, jako měšecníci, pouzdraři, řemenáři, uzdaři, sedláři. I samotní ševci se rozdělili na výrobce nové obuvi, obuvníky, jimž se kromě označení ševci říkalo také novinníci, a na správkáře či opraváře rozbitých bot, vetešníky.

Na Malé Straně je ševcovský cech doložen až v 16. a 17. století, ale vetešnický již v roce 1481 – bezpochyby zde museli tedy být také ševci již ve středověku.

Symbole ševcovských cechů se v samostatných pražských městech vyvíjely a postupně doplňovaly.

Se symbole pražských ševců se setkáváme na jejich pečetidlech a cechovních předmětech, tvořících největší sbírku mezi všemi památkami pražských cechů. Jsou uloženy v Muzeu hlavního města Prahy.

Patrony ševců jsou od dob císařovny Marie Terezie sv. Kryšpín a Kryšpinián, kteří se podle legendy uchýlili až ke krádeži koží, aby jako obuvníci mohli opatřit obuv pro chudé.

Václav Ledvinka,
Jaroslava Mendelová

Významné pražské cechy

Kominíci
Malíři
Zedníci
Pekaři
Plavci
Řezníci
Ševci

Primátor města se také setkal se zástupci Cechu malířů a lakýrníků.

Život zvířat přibližuje mládeži projekt Sovy do škol

Projekt Sovy do škol, jehož organizátorem je sdružení Arnika – koordinační centrum Praha, je určen žákům pražských základních škol, gymnázií a jejich učitelům. Byl vytvořen s cílem seznámit mládež se životem sov ve volné přírodě i v zajetí a také s možnostmi jejich ochrany.

Pro děti z pražských škol, které se projektu Sovy do škol účastní, je připraven program nazvaný ÚNOR –

MĚSÍC SOV, který proběhne přímo v zoologické zahradě. V programu se děti setkají se sovami, které na území ČR buď vůbec nežijí, nebo jen velmi vzácně.

Další etapou projektu Sovy do škol bude realizace výstavy dětských výtvarných prací, nazvaná „Naše sovy“. Pro vítěze soutěže připravuje Arnika ve spolupráci s Českou společností ornitologickou soustředění v přírodě, kde si mohou v bohatém programu prohlou-

bit své znalosti o životě ptáků ve volné přírodě vůbec.

„Chtěli jsme představit dětem tyto zvláštní tvory z bezprostřední blízkosti – tak, aby se s nimi mohly setkat tvář v tvář, dotknout se jich a potěškat si je na ruce. Přednášky o sovách probíhaly přímo ve školách a v návaznosti na ně jsme připravili výpravy do vybraných pražských lokalit s cílem naučit děti rozpoznávat jednotlivé druhy sov ve volné přírodě a třeba i samostatně zjišťovat jejich výskyt,“ hovoří Veronika Voldřichová, vedoucí projektu.

Projekt Sovy do škol byl zahájen v září 2003. Zájem škol i dětí byl tak velký, že předčil veškerá očekávání. Přednášek, které skončily v polovině prosince loňského roku, se nakonec zúčastnilo celkem 9 500 dětí ze 34 základních škol, 11 gymnázií a 1 stanice přírodovědců Domu dětí a mládeže hlavního města Prahy.

Úspěch projektu je také dílem Věry Malátkové z Klubu ochrany dravců a sov. Díky tomu, že se chovem sov za-

Foto: Archiv sdružení Arnika

bývá ve své záchranné stanici, dovede k dětem poutavě hovořit o jejich zvycích a dokáže si snadno získat jejich pozornost. To, že se děti z jejího vyprávění

skutečně něco naučily, pak ověřuje znalostním testem. Při jeho správném vyplnění pak čeká žáky odměna v podobě malého soviho pexesa. (sa)

Projekt Sovy do škol v čase

• 6. ledna byly zahájeny výpravy „za sovím houkáním“ do vybraných pražských lokalit. Výsledky výprav jsou průběžně zveřejňovány na www.sovy.cz.

• První sova byla vyhoukána 14. ledna na Petříně. Houkání petřínského puštíka a jeho exhibice ve větvích byly výjimečné a nadšení přítomných dětí bylo velké. Další výpravy budou probíhat až do 15. března, kdy končí období toku sov a nebude již možné je ve volné přírodě přivábit.

• Výstava Naše sovy proběhne od 22. března do 23. dubna v Muzeu Policie ČR. Zdroj: Arnika

Modernizace pražských sportovišť

Foto: Soňa Fábriová

Žadatelé grantů z tělovýchovných jednot, sportovních klubů a škol mají největší zájem o moderní povrchy sportovišť.

Magistrát vyčlenil v letošním roce ze svého rozpočtu v oblasti sportu a tělovýchovy celkem 115 milionů korun, což je o deset milionů více než v loňském roce. Nejvyšší částky byly určeny na modernizace sportovišť – kolem 15 milionů. „V přidělování dotací na výměnu povrchu sportovního hřiště postupujeme velice obezřetně a peníze přidělujeme tak, aby každá městská část měla alespoň jedno hřiště s umělým povrchem,“ uvedl náměstek primátora JUDr. Petr

Hulinský, do jehož kompetence spadá sportovní oblast. V prvním kole grantového řízení komise v lednu doporučila 259 projektů zhruba za devadesát osm milionů korun. „Přes třicet šest milionů věnujeme na programy došlé od škol, školských zařízení a městských obvodů a více jak jednašedesátí miliony podpoříme tělovýchovné jednoty a sportovní kluby,“ doplnil náměstek Hulinský. V žádostech o přidělení grantu se jako novinka objevily také projekty zaměřené na úspory energií a technologií. Druhé kolo grantového řízení proběhne v květnu a je určené především pořadatelům akcí, jež se uskuteční v druhé polovině roku. (kol)

Děti vyrábějí papír a nebo pečou chleba

Papírování, Suchou nohou po dně mořském, Cesta k předkům, Od Adventu do Tří králů jsou názvy nejúspěšnějších pořadů, které pro děti z pražských mateřských a základních škol už několik let připravuje sdružení Tereza.

Na letošní rok je do Prokopského údolí naplánován pořad Pečení chleba, který bude spojený přímo s pečením ve staroslovanské hlíněné peci, a dále také program Zimní přírodou. Počítá se zároveň s programem o zdravé výživě a životním stylu.

Programy Terezy propojují různé školní předměty – prvouku, přírodovědu, výtvarnou a hudební výchovu, dějepis, zeměpis i český jazyk. Pro nejmenší jsou připraveny například Stezka zajíce Alberta, který bydlí v le-

se se svými kamarády. Starší děti se v pořadu Cesta k předkům vrací do historie, sestavují si vlastní rodokmen, odhalují původ svých příjmení, nebo ve Starých řemeslech pracují s keramikou, ovčí vlnou a dozvídají se o historii řemesel a jejich technikách. Největší zájem je v několika posledních letech o pořad Papírování. V jeho první polovině se účastníci vrací do historie vzniku papíru, zkouší si různé druhy písma a jeho zaznamenávání, nevynechají ani stromy, ze kterých se papír vyrábí. Druhá polovina je pak zasvěcena vlastní výrobě ručního papíru.

Programy sdružení Tereza zpravidla probíhají buď v Labyrintu světa a ráji srdce v Haštalské ulici a nebo v terénu – nejčastěji v jedinečné lokalitě Prokopského údolí.

Patrik Kubas

Toulcův dvůr: únor–březen

Únor a březen v Toulcově dvoře patří masopustu, oslavě Velikonoc a dílnám.

• 16. února – Setkání u kamen

Setkání s etnografkou Pavlínou Brzákovou na téma „Sibiř“ přináší vyprávění a promítání diapozitivů ze sedmi pobytů v letech 1991–2001 v prostředí kočovných pastevců Evenků. Zavítáte i mezi šamany.

• 21. února – Masopust držíme...

Tradiční masopustní veselí. Od 10.00 do 12.00 hodin budete mít možnost vyrobit škrabošku a nebo se jinak namaškarit do odpoledního průvodu. Od 11.00 hodin budou připraveny jitrnice, koblihy, nápoje na žízeň i zahřátí. Ve 13.30 hodin se setkají masky a program svým vystoupením obohatí Muzika Špalíček Praha. Mezi 14.00 a 15.00 hodinou projde masopustní průvod starou Hostivaří a v 15.00 hodin vypukne masopustní candrbál, jehož součástí bude i vyhodnocení masek.

• Střeční podvečerní dílničky ve znamení Velikonoc – březen

Dílny proběhnou od 16.30 do 18.30 hodin pod vedením lektorek M. Syrovátkové a M. Puklické.
3. března Ozdoba voskovou batikou – s sebou 3 vejčumky
10. března Ozdoba sitinou – s sebou 3 vejčumky
17. března Ozdoba slámou – s sebou 3 vejčumky
24. března Šustí a jarní motivy
31. března Lýko a jarní motivy

• 6. března – Filcování – zpracování ovčí vlny

Dílňa proběhne od 10.00 do 17.00 hodin pod vedením lektorky Lídy Dominové. Vyzkoušíte si spřádat niť na vřetenech nebo na kolovratu a filcovat, vyrobíte si drobné výrobky z vlny i filcu vhodné jako dárky, hračky nebo doplňky k oblečení...

• 8. března – Kouzlo slámy – kraslice zdobené slámou

Od 15.00 do 18.00 hodin se s lektorkou Martinou Syrovátkovou naučíte správně připravit stéblo, aby se z něho daly se-

Foto: Archiv TD

Střeční podvečerní dílny

Čtyři únorové středy budou drátovací, na březen je naplánováno zdobení velikonočních kraslic, duben bude ve znamení nových a méně známých technik a v květnu si vyzkoušíte několik druhů batikování.

• Střeční podvečerní dílničky – drátování – únor

Dílny proběhnou od 16.30 do 18.30 hodin pod vedením lektorky Evy Kopecké.
4. února Začátky drátování – s sebou kamínek nebo ořech
11. února Věc z volné ruky – s sebou hezký korálek nebo ozdobný zakulacený kamínek
18. února Výroba bižuterie – materiál na místě
25. února Odrátování nádoby – s sebou láhev nebo květináč

stříhat tvary, které pak budete nanášet na vejčumky. Odměnou získáte vlastnoručně ozdobenou kraslici náročnou technikou.

• 15. března – Ubrousková technika

Během odpoledne s lektorkou J. Zoubkovou objevíte novou techniku zdobení předmětů. Materiál si koupíte na místě podle vašeho přání.

• 20. března – Jarní procházka Českým krasem

Na tuto vycházku s vámi půjde zajímavý host, který nabídne nové pohledy na probouzející se přírodu v oblasti, která byla kdysi mořem. Vidět Český kras na jaře za to opravdu stojí.

Jak se do Toulcova dvora dostanete

Ze stanic metra Skalka, Vysočanská a Opatov autobusem č. 177 do stanice Chudenická
Adresa: Kubátova 32/1, Praha 10-Hostivař
tel.: 271 750 548
www.toulcuvdvor.cz

Osobnosti v Muzeu hlavního města

V Muzeu hlavního města Prahy do 28. března probíhá výstava fotografií Ladislava Sitenského, která

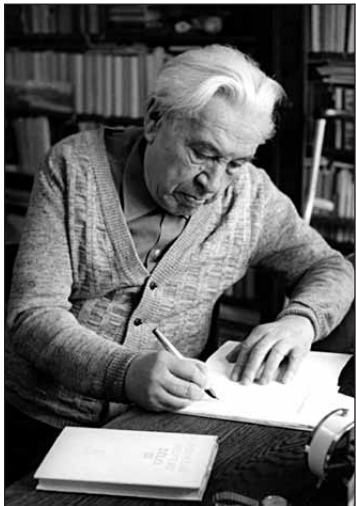

Foto: Ladislav Sitenský

nese název **Portréty osobnosti**, jakými byly například Karel Höger, Jaroslav Seifert a nebo třeba i Winston Churchill.

Výstava soustřeďuje portrétní tvorbu fotografa Sitenského z období celých padesáti let, a to od roku 1935. Velmi často se mezi portretovanými objevují osobnosti divadelních prken či hudebních pódii – M. Tomášová, V. Fialová, V. Vydra, J. Štěpničková, I. Kačírková, M. Dvorská, S. Rašilov, V. Voska, R. Lukavský, V. Burian, J.

Kohout, J. Suchý, J. Šlitr, H. Hegerová, E. Pilarová, J. Čerovská, M. Zahrynowská, dále významné osobnosti ostatních uměleckých profesí jako J. Sudek, J. Zrzavý, V. Neumann, J. Suk, V. Žilka, V. Smetáček, M. Frič, O. Blažíček, L. Fialka, G. Muchová a další. Zastoupeni jsou také slavní sportovci jako E. Rošický, V. Čáslavská či manželé Zátokovi. Zvláštní postavení má ve vystavené kolekci soubor politických portrétů ze čtyřicátých let 20. století, a to maršála Montgomeryho, E. Beneše a nebo

anglického krále Jiřího IV. a královny Alžběty. Celkem je ve dvou sálech vystaveno 190 portrétů.

Foto: Ladislav Sitenský

Ladislav Sitenský (narozený 7. 8. 1919) je žijící legendou české a světové fotografie. Muzeum hlavního města Prahy má již potřetí v průběhu dvou desetiletí čest hostit ve svých sálech jeho samostatnou autorskou výstavu. Dvě předchozí (Praha mého mládí, 1988–1989, Křídla svobody, 1992–1993) patřily k návštěvnický nejúspěšnějším.

Dny evropského filmu budou v březnu

Ve dnech 11. až 21. března mají pražští diváci možnost zhlédnout **Dny evropského filmu**, který je již 11. ročníkem přehlídky nejnovějších filmů ze současných a budoucích členských zemí Evropské unie. Více než padesát titulů uvedou festivalová kina AERO a LUCERNA.

Nebude chybět ani celonoční víkendové promítání čtyř snímků – oblíbený „Maraton evropského filmu“ – pro velký počet filmů letos poprvé v obou kinech! Mnohé filmy přijdou osobně uvést jejich tvůrci, se kterými mohou diváci po projekci besedovat. Festivalový katalog bude zdarma k dostání v obou kinech a na mnoha dalších místech v Praze, předprodej

bude zahájen před koncem února, vstupné zůstává i letos 70 Kč.

Festivalu, u jehož kolébky stálo i hlavní město Praha, poskytl záštitu primátor MUDr. Pavel Bém. Hlavními pořadateli jsou velvyslanectví a kulturní instituty současných a budoucích členských zemí EU spolu s Delegací Evropské komise v ČR, hlavním městem Prahou a ministerstvem kultury.

Festivalové středisko pro hosty, novináře a další zájemce je v prostorách Informačního centra Evropské unie při Delegaci Evropské komise v České republice (Rytířská 31, Praha 1). Aktuální informace včetně programu naleznete na internetové adrese www.eurofilmfest.cz. (ist)

Zdroj: www.eurofilmfest.cz

Zatím poslední ročník Dnů evropského filmu uvedl rovněž český snímek *Smradí*.

Divadlo pod Palmovkou má svůj klub diváků

V sezóně 2003/2004 zahajuje Divadlo pod Palmovkou činnost Klubu náročného diváka. Klub náročného diváka chce zájemcům přiblížit to nejlepší, co v současné době nabízejí pražská divadla, a současně zajistit dodání vstupenek až do domu.

Tuto nabídku jistě ocení mimopražští zájemci a současně všichni, kteří šetří svůj čas a kladou důraz na nejvyšší kvalitu. Prostřednictvím předplatného Klubu náročného diváka budete moci získat vstupenky do prestižních divadel bez čekání ve frontách, dostávat pravidelně měsíční programy Divadla pod Palmovkou, poukázky na slevu v divadelní kavárně apod.

Klub náročného diváka nemá předplatitelské legitimace, ale poskytuje přímo vstupenky na jednotlivá představení. Vybraný typ předplatného si můžete objednat poštou, faxem nebo mailem.

Teprve potom vám začneme nabízet jednotlivá představení.

Předplatné Klubu náročného diváka probíhá do letošního června, podle aktuálního programu divadelních scén.

Mgr. Věra Sluková

Výstava Praha – Vídeň

Výstava, která bude navazovat na expozici **Praha–Vídeň**, Dvě evropské metropole v průběhu staletí z vídeňského Hofburgu, proběhne od 25. října do 9. ledna příštího roku v pražském Clam-Gallasově paláci.

Rada hlavního města Prahy na návrh radního RNDr. Igora Němce schválila přijetí daru 1,7 milionu Kč od České spořitelny, a. s. na uspořádání výstavy a upravila příslušným způsobem rozpočet Prahy. Celkové náklady na výstavu budou 3,5 milionu korun.

„Výstava se rozšíří zhruba o 20–30 procent a umožní návštěvníkům u stěžejních historických témat či kapitol porovnat fakta a jejich interpretaci z hlediska českého i rakouského. Proto bude na přípravě expozice spolupracovat také Archiv hlavního města Prahy

a ke spolupráci na scénáři výstavy se zavázalo i Národní muzeum v Praze a také Národní knihovna České republiky,“ uvedl k výstavě radní Němec.

Ve Vídni už byly představeny nejvýznamnější bohemy z fondů rakouské Národní knihovny. Praha a Vídeň byly nejvýznačnějšími městy monarchie. Vedení Rakouské národní knihovny proto od počátku usilovalo o prezentaci výstavy také v hlavním městě České republiky.

Pražská prezentace výstavy Praha–Vídeň, Dvě evropské metropole v průběhu staletí, nad níž převzal záštitu MUDr. Pavel Bém, primátor Prahy, by se podle záměru organizátorů měla stát významnou kulturní událostí pražského podzimu a kulturně-politickým příspěvkem k rozvoji vzájemných vztahů. (ist)

Febiofest nabídl téměř pět tisíc představení

Pražská část jedenáctého ročníku mezinárodní přehlídky filmu, televize a videa **Febiofest 2004**, která proběhla ve dnech 22.–30. ledna v deseti sálech multiplexu Palace Cinemas ve Slovanském domě, ve dvou kinosálech Městské knihovny, archivním kině Ponrepo a na Hlavní poště v Jindřišské ulici, nabídla téměř 500 filmových představení.

Hlavní město Praha tuto mezinárodní filmovou přehlídku podporuje finančně již několik let a vzhledem k jejímu významu ji zařadilo mezi tzv. „A festivaly“. Pro propagaci přehlídky také město zdarma poskytuje část svých reklamních ploch. Výše příspěvků Prahy na festival stoupala v návaznosti na jeho rozsah a význam. Od 300 tisíc Kč v roce 1997, přes 1 milion korun v roce 1999 až po 3 miliony pro letošní ročník.

Výše částky potvrzuje zájem hlavního města o tento filmový svátek. Febiofest posiluje obraz Prahy jako skutečné kulturní metropole, a proto i v budoucnosti bude mít hlavní město mimořádný zájem na jeho úspěšném průběhu.

Foto: Febiofest

Organizační tým festivalu připravil pestrý program.

Novinkou Febiofestu byl filmový večer hlavního města, který se za účasti primátora MUDr. Pavla Béma a dalších představitelů metropole konal 26. ledna. V úvodní části večera byl v premiéře uveden film režiséra Jaroslava Brabce „Praha inspirativní“, který je druhým dílem dlouhodobého cyklu dokumentů, který město přibližuje očima nejvýznačnějších umělců. Pod názvem 21 podob 21. století cyklus pro hlavní město připravuje společnost Febio. Úvodní díl cyklu – poslední film nestora českých filmařů režiséra Otakara Vávry „Moje Praha“, byl promítán na loňském Febiofestu.

V závěru letošního ročníku festivalu byly uděleny ceny Kristián. Jejimi nositeli se stali režisér Vladimír Morávek za film *Nuda* v Brně, Peter Keřekes za dokumentární film 66 sezón a Aurel Klimt za animovaný film *Nebojsa*. Čestnou cenu Kristián za přínos českému publiku obdržel z rukou primátora MUDr. Pavla Béma tchajwanský režisér Caj Ming-Liang, který je autorem mnoha filmů, které se zapsaly do historie světové kinematografie. (ist)

RYCHLÉ ČTENÍ

SRI CHINMOYE NA VÝSTAVIŠTI

Koncert meditativní hudby všestranného hudebníka Sri Chinmoye můžete zdarma navštívit 25. února v aréně na pražském Výstavišti. Umělec patří mezi nejznámější světové interprety meditativní a duchovní hudby. Tento indický hudebník žijící v New Yorku hraje vlastní skladby a improvizuje na celou řadu hudebních nástrojů. Při svém Mírovém koncertě v říjnu 1995 a v březnu 1999 již dokázal pražskou sportovní halu zaplnit.

DESET LET DIVADLA MINARET

V únoru slaví soubor Divadla Minaret deset let svého působení uvedením premiéry nové inscenace *Myšáci jsou rošťáci!*. Činoherní pohádka o síle malých myšáků a bezmoci nadutých kocourů je doplněna známými lidovými písněmi v originálním provedení Petra Malásk. Inscenace, která měla premiéru 8. února v pražské Redutě, je určena rodičům s dětmi.

Minaret vystupuje od září do června a během jedné sezóny odehraje více než sto představení, které zhlédne přibližně 20 000 diváků. Většinu z nich uvádí na pražských scénách – stálou scénou souboru je v současné době Reduta, dále pak vystupuje v regionech – například v divadle v Jablonci nad Nisou, Táboře, České Lípě. Soubor se rovněž účastní různých festivalů (*Mezi ploty*, *Týden duševního zdraví*) a podílí se i na dalších akcích pro děti a mládež. (rn)

ADOLF BORN – DĚTEM I DOSPĚLÝM V GALERII NA KARLOVĚ NÁMĚSTÍ

V Nákupní galerii Atrium na Karlově náměstí se do 31. března můžete seznámit s dílem malíře, grafika a ilustrátora Adolfa Borna. Páteří expozice je dílo, které autor vytvořil pro děti a dětský svět. Milovníci a sběratelé umění se mohou osvěžit z dosud velmi málo prezentovaných návrhů louček a práce pro film. Výstavu rozšiřují kresby z cest, pastely a akvarely větších formátů. Součástí expozice je také netradiční gobelín, plastiky, klasické a současné litografie z autorovy dílny. Nechybí ani velká nabídka knih, které Adolf Born ilustroval.

Adolf Born
Dětem i dospělým
od 18.2. do 31.3. 2004

denně od 10 do 19 hodin
kurátor výstavy ak. sochař Milan Martiník
Výstava je pořádána v Nákupní galerii Atrium, Karlovo náměstí 10, Praha 2

POHÁDKOVÉ STŘEDY V KNIHOVNĚ

Městská knihovna v Praze pořádá každou středu od 14 do 15 hodin v knihovně Smíchov v rámci rozvoje dětského čtenářství pravidelné předčítání.

V únoru je čtení tematicky zaměřeno na tvorbu Františka Nepila, jako doprovodná akce výstavy „Dobrý a ještě lepší František Nepil“. Ve středu 18. února se bude číst *Pět báječných strýčků*, o týden později to bude *Strašpytylek*.

HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČR A PROGRAM EVROPSKÉ UNIE

Oprava: V lednových *Listech hlavního města Prahy* vyšla zpráva o Programu Evropské unie na podporu malých a středních podnikatelů. Omylem došlo k zařazení tohoto materiálu, který již pozbyl na aktuálnosti. Čtenářům se touto cestou omlouváme.

O staropražském masopustu

Masopustem rozumíme období od svátku Tří králů (6. ledna) do Popelčiny středy. Není součástí církevní liturgie, s liturgií však souvisí délka tohoto období, ovlivněná pohyblivostí data velikonočních svátků. Popelčina středa zahajuje čtyřicetidenní postní dobu, která končí o Bílé sobotě před Velikonoční nedělí.

Vzhledem k tomu, že datum Velikonoční neděle se pohybuje v rozmezí mezi 22. březnem a 25. dubnem, připadá na Popelčinu středu rozmezí od 4. února do 10. března. Nejkratší masopust tedy trvá 29 dní, nejdelší až 63 dní.

Pro dlouhou řadu lidských generací, jejichž obživou bylo zemědělství, představovalo toto období na rozhraní dvou ročních etap dobu poměrného hospodářského klidu, v níž se jednak dokončovaly drobné práce z předešlého hospodářského roku a zároveň probíhaly přípravy na novou sezónu. Zima se přehoupla do druhé poloviny a dalo se lépe odhadnout, zda zásoby vystačí do příští sklizně. Krátký den znamenal kratší pracovní dobu a tím více volna k zábavám a radovánkám i ve dnech všedních. Byl to čas tancovaček, balónů a plesů, ba i hojných svatebních veselí, neboť se věřilo, že sňatek uzavřený v tomto období bude mimořádně šťastný. Pořádaly se tučné hody s množstvím masa a na sádlo nebo oleji smažených moučných jídel.

Tradice veselého masopustu sahá až do středověku a její kořeny pak hluboko do pohanského starověku až k antickým bakchanáliím a saturnáliím.

Zábavy.

„Šumavský dub“.

Dnes jaternicové hody a taneční zábava. 364

„U Bubeníčků.“

(Myslík. ul.) Domácí zábava. 372

starořímských pravzorů, získávaly si u nás jak nadšené stoupence, tak i značné množství odpůrců a nepřátel, zejména z řad církevních hodnostářů. Jejich zarputilá snaha o vymýcení nevázaných masopustních zvyků se však v konečném důsledku míjela s účinkem a církev posléze začala oslavu využívat alespoň částečně ve svůj prospěch. V 16. století už jezuité běžně pořádali o masopustu divadel-

vyvrcholením celého masopustního období byly poslední tři dny před Popelčinou středou, nazývané poslední masopust, fašank, ostatky nebo také končiny. Předcházelo jim období zabíjaček a od čtvrtka, zvaného „tučným“, příprava tradičních jídel pro hostiny posledních dní před půstem. Smažily se zlatavé koblihy symbolizující slunce, boží milosti, chystaly se klobásy, slanina a nesměla chybět ani pálenka.

Během dlouhého historického vývoje vykristalizovaly různé podoby masopustních lidových slavností, které nesou znaky regionálních i národních kultur. Dominovala jim veselost, bujarost, hodování, maškarní průvody a hry, které stavěly na hlavu platné normy chování a morálky. O masopustní neděli a pondělku se konaly hostiny a taneční zábavy, největší pozornost se však soustřeďovala na úterek, který byl bezesporu nejtípičtější součástí celých oslav. Podle krajoých zvyklostí se v tento den konaly obřadní obchůzky, maškarní průvody a reje, hrála se masopustní divadelní představení. Původně byly vyhrazeny jen pro svobodnou mužskou mládež a mladé ženaté muže, posléze se možnost účasti rozšiřovala i na další obyvatele.

Přestrojování lidí do masek nebylo jen lidovou zábavou, ale souviselo i s lidovou magií k zajištění úspěchu bohaté úrody, plodnosti a hojnosti v dalším zemědělském roce. Bláznivý den pokračoval obvykle večerní taneční zábavou s hostinou ukončenou půlnočním vyhlášením půstu.

Ve velkých městech probíhaly masopustní oslavy poněkud odlišně. Průběh „ostatků“ v Praze 70. let 19. století popisuje Ignát Herrmann ve svých pražských vzpomínkách O Praze a Pražanech. Ve dvacátém století se masopustní zvyky z Prahy postupně vytrácely, oslavy se víceméně omezily na pořádání plesů, balónů a tancovaček. Tradici maškarních rejů dlouho udržovaly sokolské šibřinky, ale druhá polovina století podobným oslavám nebyla nakloněna. Teprve v 90. letech se opět začíná navažovat na prastaré tradice a zároveň se vytvářejí nové. Prvenství v obnově slávy masopustu v Praze patří Žižkovu – ten letošní bude už jedenáctý.

Stanislava Bürgerová

V sobotu dne 23. února Maškarní vínek Velký sál Ndr. domu

V 8 hodin večer. Vstupné 10 Kč. 3541

Sibřinky rukavičkářů IJZ dnes Lucerna. Zbylé vstupenky po celý den u pokladny.

Nejstarší písemné záznamy o masopustních oslavách v českých zemích pocházejí z 13. století. Přestože nedosahovaly zdaleka divokosti svých

ní představení, v nichž názorně předváděli porážku zhyralého Bakcha, česky ovšem zvaného Bakus.

Výsledná tajenka z Listů hl. m. Prahy č. 1: V lednu se mohou filmoví fanoušci těšit na další ročník Febiofestu. Ze správných luštitelů jsme vylosovali následující pětičlennou skupinu: Vratislav Draštata, Praha 10; Marie Lišková, Praha 5; Ladislav Pýcha, Praha 7; Lucie Zemanová, Protivín; Dr. Jana Fortýňová, Praha 4-Nusle. Tajenku tohoto čísla zašlete elektronicky nebo poštou do redakce Listů nejpozději do 5. 3. 2004. Přejeme vám hodně štěstí!

SMYČKY	TYP TÓNINY	VYLEPENÉ VEŘEJNÉ OZNÁMENÍ	ZNAČKA ASTATU	STŘELNÁ ZBRAŇ	SPOUJKA	NALÉVAT	ZNAČKA KURČATOVIA	BÝVALÝ ČESKO-SLOVEN. PREMIÉR	DOPRAVNÍ JEDNOTKA	DOUŠEK	ZKRATKA ARMÁDY SPÁSY	ZRUŠENÍ SMLOUVY	TÍŽITI	DRUH GIBBONA	4. DÍL TAJENKY	NEUSPOŘÁDANÁ
ODSTŘEL									DOMOVINA					ZKRATKA HALUCINOGENNÍ LÁTKY		
1. DÍL TAJENKY														AMERICKÝ BOXER		
PAPOUŠEK			MÍHÁNÍ				RÝŽOVÁ PÁLENKA				SOUŠ OBK. VODOU					
			MONGOL. PASTEVEC				DOMÁCKÝ ADAM				SPZ OKR. ÚSTÍ N / O					
	PRUDKÉ SRAŽENÍ MÍČE	SPZ OKR. KARVINÁ		JÍŽ		VRAŽEDNÁ ZUŘIVOST				POPELNICE				SLOVEN. "VE"		
		3. DÍL TAJENKY		NAPADENÍ		MRAVOUK				DŘINA (ZASTAR.)				ZAJEM		
SJET DO DOLU						RÁJ (KNIŽNĚ)			MINULÝ ROK					ZKR. ÚSTR. EKONOM. KNIHOVNY		
						SVAZEK CHRSTÍ			5. DÍL TAJENKY					TĚŽISTĚ		
VRHAT						ČLEN RODINY			SPZ OKR. DOMAŽLICE		OTÁČIVÁ					
						ŠPERK			KLID		INICIÁLY MALÍŘE TANGUYE					
NÁZEV SYKAVKY			STRATÉG					PŘEDBĚŽ. OZNAČENÍ VÝSLEDKU				KOSMICKÝ ÚSTAV				DRAVÝ PTÁK
			KLH (ZASTAR.)					UZENINA				MILÁNSKÝ KLUB				
ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ				KLEKNUTÍ			URČITÍ HRÁČI KOŠIKOVÉ						ZNAČKA NÁBYTKU			
				PODZIMNÍ BYLINA			MI						DRUH LESA			
	SÍDLO V PERU				ZKR. EVR. POHÁRU		MÁVAT					ZNAČKA NIOBU		DEHET (OBEC.)		
	ŽACÍ NÁSTROJ				ŠPAN. KRÁLOVNA		ŽÁR (BÁSNIC.)					BARVIVO NA VEJCE		ZN. KILOPASCALU		
STOJAN NA SVÍČKU						ZROZENÍ				EDÉM				ZNAČKA HELIA		
						SPZ OKR. ROKYCANY				999 (ŘÍMSKÝ)				OSOBNÍ ZÁJMENO		
ZNAČKA RADIA				2. DÍL TAJENKY					ANGLICKÉ VELKOMĚSTO							
INICIÁLY HERCE LANDOVSKÉHO			POTUD						SYMBOL LÁSKY				KTERÝ (ZASTAR.)			POMŮCKA: ILO, ISAS, YT

HISTORICKÉ ZAJÍMAVOSTI

2. února 1784 bylo dvorským dekretem císaře Josefa II. nařízeno spojení čtyř pražských měst (Starého Města, Nového Města, Malé Strany a Hradčan) v jeden městský celek. Nově vzniklý pražský magistrát měl 28 členů, které volil čtyřicetiletý měšťanský výbor. Do vedení magistrátu byli na čtyři roky voleni purkmistr a dva vicepurkmistři. Prvním purkmistrem se stal právník Bernard Augustin Záhořanský z Vorlika. Již v roce 1808 však byla volba představitelů města zrušena a nahrazena jmenováním prostřednictvím gubernia a apelačního soudu. České gubernium bylo v letech 1763 až 1848 nejvyšším správním zemským úřadem.

21. února 1894 proběhl u Zemského soudu v Praze policií zinscenovaný proces s tzv. Omladinou, skupinou radikální protirakouské mládeže soustředěné kolem časopisu Omladina. Mezi 68 odsouzenými byli i tehdy osmnáctiletý básník Stanislav Kostka Neumann a šestadvacetiletý pozdější ministr financí v první československé vládě Alois Rašín.

1719 v únoru začal staroměstský tiskař Karel František Rosenmüller vydávat Český Postilion. Dvakrát týdně vycházející česky psané noviny informovaly o dění v Praze s důrazem na společenský život šlechtických kruhů.

13. února 1584 započaly přípravné práce na stavbě Rudolfovy stoly, jejímž účelem bylo přivádět vltavskou vodu do deštného rybníka v Královské oboře. O jejím vybudování rozhodl v předcházejícím roce císař Rudolf II., financování se ujala Česká komora a provedením byl pověřen královský horní mistr a nejvyšší mincmistr Lazar Ercker ze Šrekenfelzu. Prokopání 1098 metrů dlouhé stoly pomocí pěti svislých šachet trvalo najatým kutnohorským havířům téměř 10 let. Při vyústění stoly na vltavském břehu byla postavena stavidla pro regulaci průtoku vody a malý domek pro dozorce, zvaný Havírna. Ve Stromovce je štola ukončena kamenným portálem s vytesaným znakem císaře Rudolfa II. a letopočtem dokončení stavby 1593.